

Књига предмета (силабуси)

за студенте уписане у прву годину
од школске 2020-21. године

СТРУКОВНИ МАСТЕР ВАСПИТАЧ

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)				
Врста и ниво студија	Мастер струковне студије			
Назив предмета	Енглески језик			
Наставник (за предавања)	др Јелена Пртљага			
Наставник/сарадник (за вежбе)	др Јелена Пртљага			
Наставник/сарадник (за ДОН)				
Број ЕСПБ	5	Статус предмета (обавезни/изборни)	обавезни	
Услов	положен испит(и) Енглески језик на основним студијама			
Циљ предмета	Оспособљавање студената за професионални рад, усавршавање и истраживање на енглеском језику. Развијање интегрисаних језичких вештина и комуникације на енглеском језику струке у усменој и писаној форми, тумачења разних стручних текстова из литературе и онлајн извора.			
Исход предмета	По успешном завршетку курса, студенти су способни да: пронађу главне идеје комплексног стручног текста, протумаче дугачак говор или предавање о темама из струке, усмено и у писаном тексту пренесу своје ставове, дају аргументе и анализирају проблематику стручних тема, усмено излажу на енглеском језику уз употребу вокабулара и граматичких конструкција које су неизбежан део стручне литературе; успешно користе енглески језик за перманентно стручно усавршавање и истраживачки рад.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	Методе и технике превођења (апроксимативни превод, груби или радни превод, превод у облику апстракта на матерњем језику); употреба једнојезичких и двојезичних речника (класичних и електронских); технике анализе текста на енглеском језику (саставни делови текста, обрасци генерализације текста, главне идеје и кључне речи, претпостављање значења нових речи на основу контекста, породице речи, интернационализми, синоними и антоними, фреквенција употребе, прозирност значења речи и синтагми, тентативно изношење ставова у енглеском језику (посебне употребе модалних глагола, пасива, безличних конструкција)			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Стечено знање основних граматичких структура и законитости активно се примењује, употпуњује и продубљује. Савладавање стручне терминологије кроз обраду текстове из области педагогије, методике, психологије и књижевности за децу, као и других језичких материјала из различитих извора и за струку релевантних научних и стручних часописа. Студенти свој вокабулар обогаћују лексичким јединицама и идиомима из наведених области и употребљавају их у говору и писању. Студенти идентификују и усвајају релевантни вокабулар, проналазе главне идеје, критички их промишљају. Дискусија и писање сажетака и критичке анализе чланака. Усмено излагање на теме из струке.			
Литература				
1	Collins, W.J. & O'Brien, N.P. (2011) The Greenwood Dictionary of Education, Second Edition, Greenwood Publishing Group.			
2	Једнојезички речник по избору			
3	Articles from a variety of preschool teacher profession-related journals and other sources			
4	www.earlychildhood.com/Articles/index.cfm			
5				
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
1	2			
Методе извођења наставе	предавања и вежбе, комуникативна метода којом се развијају све четири језичке вештине, уз изражавање и образлагање сопственог мишљења на стручне теме; дискусија, дебата, симулација, портфолио, презентација; самосталан рад студената, рад у паровима, групни рад...			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		
практична настава		усмени испит		30
колоквијуми	60			
семинари				

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Немачки језик			
Наставник (за предавања)	проф. др Александра Гојков Рајић			
Наставник/сарадник (за вежбе)	проф. др Александра Гојков Рајић			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	5	Статус предмета (обавезни/изборни)	обавезни	
Услов	Положен испит из предмета <i>Немачки језик</i> на основним студијама.			
Циљ предмета	Оспособљавање студената за праћење стручне литературе на немачком језику и сналажење у њој.			
Исход предмета	Студенти користе немачки језик за усавршавање, праћењем савремене литературе и комуникацијом у области струке, односно самостално раде на стручном тексту (читају, по потреби преводе, пишу сажетак и дискутују о њему).			
Садржај предмета				
Теоријска настава	Студенти се оспособљавају за самосталан рад са текстом и на њему у смислу усвајања и разрађивања техника самосталне обраде теме, израде сажетка, теза и анотације. У том смислу подстичу се њихове метакогнитивне способности и уче стратегије учења неопходне за приступ тексту на страном језику, те развијају не само језичке (компетенција формулисања, стварања текста, познавања врста и модела и стила), већ и надјезичке компетенције (компетенција кохерентности, контекстуализације, комуникације, оптимизације и стратешка компетенција).			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Стечено знање са основних студија се продубљује и употпуњује новим уз посебно концентрисање на проширивање вокабулара у смислу стручне лексике, односно лексике везане за педагогију, психологију, психо-моторни развој предшколског детета, као и појединачне методике. (Didaktik als Wissenschaft vom Lehren und Lernen, Das selbstständige Arbeiten der Schüler, Kooperatives Lernen als aktuelles Thema, Rechnenunterricht in der Unterstufe, Zeichnenunterricht in der Unterstufe, Sportunterricht in der Unterstufe, Musikunterricht in der Unterstufe, Fabeln, Parabeln, Märchen, Kurzgeschichten, Witze und lustige Erzählungen.			
Литература				
1	Суботић, Љиљана (2009) Немачки језик за студенте педагошког факултета, Teil II. Сомбор: Педагошки факултет (стр. 146-194)			
2	Избор стручних текстова, интернет страница, аудио и видео материјала.			
3	Ренате Хансен-Кокоруш, Јосип Матешић, Зринка Печур-Медингер, Марија Зника: Deutsch-kroatisches Universalwörterbuch, Накладни завод Глобус, Институт за хрватски језик и језикословље, Загреб, 2005.			
4	Wahrig, Gerhard (1994) Deutsches Wörterbuch. Gütersloch: Bertelsmann Lexikon Verlag (речник)			
5				
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
1	2	0	0	0
Методе извођења наставе	У настави преовлађују комуникативна метода и акциона перспектива уз подједнако придавање пажње развоју свих језичких вештина; игра улога, дискусија, портфолио, самосталан рад студената, рад у паровима, групни рад...			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		/
практична настава	/	усмени испит		30
колоквијуми	60			
семинари				

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Психофизичка зрелост за полазак у школу		
Наставник (за предавања)		доц. др Тања Недимовић		
Наставник/сарадник (за вежбе)		доц. др Тања Недимовић		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		5	Статус предмета (обавезни/изборни)	
Услов		Нема.		
Циљ предмета		Циљ предмета је припрема студента да: разуме процес припреме и процене зрелости деце за полазак у школу; повезује основна знања из области развојне и педагошке психологије и примењује их у припреми деце за полазак у школу; прати и примењује нове приступе подстицања развоја деце на раним узрастима као интегралног сегмента припреме деце за полазак у школу.		
Исход предмета		По успешном завршетку курса, студенти би требало да буду способни да: разумеју процес припреме и процене зрелости деце за полазак у школу; повезују основна знања из области развојне и педагошке психологије и примењују их у припреми деце за полазак у школу; прате и примењују нове приступе подстицања развоја деце на раним узрастима као интегралног сегмента припреме деце за полазак у школу.		
Садржај предмета				
Теоријска настава		1. Дефинисање појма зрелости (готовости) за полазак у школу. 2. Физичка и емоционална зрелост. 3. Социјална зрелост. 4. Интелектуална зрелост. 5. Мотивациона зрелост. 6. Холистички приступ у припреми деце за полазак у школу. 7. Улога и допринос фактора развоја у раном развоју деце и припреми деце за полазак у школу. 8. Процена зрелости деце за полазак у школу. 9. Тестирање деце припремног предшколског узраста, ТИП 1 и ТЗШ. 10. Мишљење васпитача. 11 Циљ процене и шта са добијеним подацима/резултатима. 12. Ранији полазак у школу – процена зрелости. 13. Процена зрелости за полазак у школу деце из вулнерабилних група. 14. Припрема деце за полазак у школу-улога васпитача и предшколске установе. 15. Сарадња породице, предшколске установе и школе у припреми деце за полазак у школу.		
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)		1. Општа припрема деце за полазак у школу. 2. Разноврсни аспекти опште припреме деце за полазак у школу. 3. Посебна припрема деце за полазак у школу. 4. Физичка и емоционална припрема-улога васпитача и предшколске установе. 5. Социјална припрема - улога васпитача и предшколске установе. 6. Интелектуална припрема-улога васпитача и предшколске установе. 7. Мотиви за учење деце припремног предшколског узраста. 8. Добре стране укључивања деце у припремни предшколски програм. 9. Очекивана развојна достигнућа (стандарди) у припремног предшколском узрасту у појединим аспектима (задачи које треба реализовати у оквиру праксе). 10. Средина за развој деце раних узраста у функцији припреме деце за полазак у школу. 11. Учење и развој на раним узрастима. 12. Игра на раним узрастима. 13. Односи са вршњацима. 14. Односи са одраслима на раним узрастима. 15. Прелаз детета из предшколске установе у школу.		
Литература				
1	Биро, М., Недимовић, Т. (2014). <i>Психологија</i> . Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов”, Вршац.			
2	Grupa autora (2012). <i>Standardi za razvoj i učenje dece ranih uzrasta u Srbiji</i> (ur. Baucal, A.). Filozofski fakultet, Institut za psihologiju, Beograd.			
3	Stojaković, P. (2012). <i>Prvih šest godina – psihologija za vaspitače i roditelje</i> . Garfield, Banja Luka.			
4	Biro, M., Novović, Z., & Tovilović, S. (2006). Kognitivno funkcionisanje edukativno zapuštene dece predškolskog uzrasta. <i>Psihologija</i> , 39(2), 183–206.			
5	Pešikan, A. (1989). TIP-1 – novi test gotovosti za polazak u školu. <i>Revija za psihologiju</i> , 19, 43–48.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	1	0	0	0
Методе извођења наставе		Академско излагање, проблемско излагање, истраживачка метода, радионичарски рад у мањим групама, дискусионе групе, студентске презентације и други интерактивни и кооперативни облици и методе рада.		
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	
активност у току предавања		10	писмени испит	
практична настава		20	усмени испит	
колоквијуми		20		
семинари		/		
			25	
			25	

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Предшколска дидактика			
Наставник (за предавања)	проф. др Александар Стојановић			
Наставник/сарадник (за вежбе)	проф. др Александар Стојановић			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	5	Статус предмета (обавезни/изборни)	обавезни	
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Да се струковни мастер васпитачи усмере ка новим дидактичким парадигмама за стварање квалитетнијих услова у предшколским установама за ефикасније подстицање дечјих потенцијала; да се у оквиру савремених дидактичких и методичких тенденција оспособе за примену интегративног приступа; да разумеју предности тематског планирања; да подстичу децу на путу од спољашње ка унутрашњој мотивацији, од индивидуалног рада ка тимском, од вредновања ка самовредновању..., како би били способни за ефикаснију примену методичких стратегија које су у функцији дечјих потреба, развоја и учења, опште и посебне припреме деце за ползак у школу.			
Исход предмета	Неки од значајнијих исхода су: оспособљеност струковних мастер васпитача да као рефлексивни практичари стваралачки посматрају дечје понашање и испољавање својстава, подстичу дечју радозналост, уочавају проблемске ситуације; оспособљеност струковних мастер васпитача за тематско планирање и примену интегративног приступа; да код деце развијају добро усмерене приступе тражењу аргумената за одређене тврдње, класификацију чињеница по вредности, закључивање, пројектно-истраживачко учење...чиме ће бити оспособљени за боље разумевање потреба и могућности деце предшколског узраста, као и постављених циљева и задатака (добробити детета).			
Садржај предмета				
Теоријска настава	Теоријски приступи и термилошка разграничења; институционално васпитање, учење и стваралаштво; Методолошка питања предшколске дидактике, конструктивистичка парадигма у предшколској дидактици; Социо-културне претпоставке предшколског васпитања и образовања; контуре конструктивистичке филозофије; Значај (ко)конструктивизма; Циљ и задаци васпитања и образовања – добробит детета; дихотомске и холистичке парадигме учења усмерене на личност предшколског детета; Садржаји предшколског васпитања и образовања, од курикулумског до креатолошког контекста приступа избору садржаја; Значај односа у васпитно-образовном процесу; Васпитно-образовне стратегије; Дидактички модели креативног учења предшколске деце; Васпитно-образовна комуникација и интеракцијана предшколском узрасту.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Вежбање појединачних елемената и стратегија којима се ефикасно подстиче добробит, стваралаштво, комуникација и целокупни потенцијали деце на предшколском узрасту. Проучавање специфичних метода и алтернативних модела предшколског васпитања.			
Литература				
1	<i>Године узлета – Нове основе предшколског програма (2019):</i> Београд: Просветни преглед.			
2	Стојановић, А. - Богавац, Д. (2016): <i>Методичке стратегија развоја дечјих потенцијала у савременој предшколској установи.</i> Београд: Учитељски факултет.			
3	Стојановић, А. - Гојков, Г. (2015): <i>Дидактичке компетенције и европски квалификациони оквир.</i> Београд: Српска академија образовања.			
4	Гојков, Г. (2009): <i>Дидактика и постмодерна.</i> Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.			
5	Вујасин, Б., Веселинов, Д. Стојановић, А. (2018). <i>Предшколска дидактика – приручник за самосталан рад студената.</i> Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	1	0	0	0
Методе извођења наставе	Програм се остварује на предавањима, вежбама и консултацијама. Вежбе се организују као активне студентске радионице у којима се критички разматрају суштинска питања из предвиђених тематских целина.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		20
практична настава	20	усмени испит		30
колоквијуми	10			
семинари	10			

Спецификација предмета за књигу предмета				
Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Методика развоја говора и припрема за почетак читања и писања (на српском језику)			
Наставник (за предавања)	др Ивана Ђорђевић			
Наставник/сарадник (за вежбе)	др Љиљана Келемен Милојевић			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	5	Статус предмета (обавезни/изборни)		обавезни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	СТИЦАЊЕ ПРОДУБЉЕНИХ ЗНАЊА И РАЗВОЈ ВЕШТИНА ЗА КВАЛИФИКОВАНУ ПРИПРЕМУ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА ЗА ПОЧЕТАК ЧИТАЊА И ПИСАЊА, А У СУСРЕТ МОГУЋИМ НОВИМ ЗАКОНСКИМ РЕШЕЊИМА И ТОКОВИМА У САВРЕМЕНОМ КОНТЕКСТУ.			
Исход предмета	Од студената се очекује да: темељно познају и примењују норме стандардног српског језика, подстичу повезивање гласова у речи, речи у реченице код деце предшколског узраста, развијају креативне димензије језика, разликују методичке приступе при усвајању гласа и упознавању/учењу слова на предшколском/школском узрасту, ефикасно примењују језичке вежбе за припрему почетног читања и писања, вреднују важност усавршавања из језика, прате и примењују новине у струци.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	1. Увод – општа питања развоја говора, карактеристике говора деце предшколског узраста, могући проблеми у говору деце предшколског узраста (поремећај артикулације, поремећај ритма и темпа говора, поремећај језичких структура и поремећај читања и писања), начела методике развоја говора. 2. Усвајање фонетске норме код деце предшколског узраста. 3. Усвајање морфолошке норме код деце предшколског узраста. 4. Усвајање синтаксичке норме код деце предшколског узраста. 5. Визуелизација језика и посматрање; акустика и слушање. 6. Разумевање и усвајање појмова глас, реч и реченица. 7. Упознавање са појмом писма, његове сврхе и улоге у свакодневном животу (откривање постојања и уочавања корисности писаног говора). 8. Методе и поступци у настави почетног читања и писања. Припрема деце за читање. Језичке вежбе у оспособљавању деце за читање. 9. Структура активности која се базира на језичким вежбама/играма с посебним акцентом на стваралачки рад деце. 10. Гласовна анализа речи (метода почетног учења читања Д. Б. Ељкоњина). Уочавање гласова у речима. 11. Представљање гласовног састава речи графичком схемом. Прелазак на репродуковање звучне слике речи у мислима. 12. Упознавање слова. Вежбе за препознавање и разликовање облика слова. 13. Припрема деце за писање – моторичке вежбе. 14. Методичка структура активности на којој се уочава глас и упознаје велико штампано ћирилично слово (приступ гласу, уочавање гласа, упознавање слова, самостални и стваралачки рад). Методичка структура часа обраде штампаног слова. 15. Стицање вештине потребне за коришћење посебне свеске. (Садржаји предмета реализују се на примерима класичних и савремених књижевних текстова.)			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	1. Језичке вежбе којима се деца припремају за читање: вежбе посматрања и запажања (визуелне вежбе); вежбе слушања (акустичке вежбе). 2. Вежбе артикулације и дисања. 3. Вежбе за усвајање појмова глас и реч (метод природних гласова; анализа речи на гласове). 4. Лексичке вежбе (ономатопеја, деминутиви и аугментативи, антонимија и синонимија, породице речи, тематске групе речи, речнике осећања и др.). 5. Синтаксичке вежбе. 6. Писање припреме за активност која се базира на језичким вежбама/играма на задату тему. Моделовање и креирање (језичких) игра и активности у припреми за почетак читања и писања (стваралачки рад и презентација). 7. Корисност писаног говора (игре и игралике активности; интенције сликовница у области развоја говора). 8. Вежбе за препознавање и разликовање облика слова. Графомоторичке вежбе. 9. Ликовне, физичке, радне вежбе/ активности у припреми за читање и писање (повезивање и примена знања). 10. Поступак уочавања гласова на примерима једносложних речи (вежбе). 11. Вежбе представљања гласовног састава речи помоћу графичке схеме. 12. Писање припреме за активност на којој се уочава глас и упознаје штампано ћирилично слово на задату тему. 13. Морфолошке и синтаксичке грешке код деце предшколског узраста и примерене методе и поступци који доводе до исправљања грешака; васпитни поступци примерени деци која мало или лоше говоре. 14. Средства рада која подстичу развој говора (визуелна, аудитивна, аудиовизуелна). 15. Вештине коришћења посебне свеске (четвороделна структура Предшколске свеске; осмишљавање и представљање примера радног задатка).			
1	Основе програма предшколског васпитања и образовања, Концепција основа програма – Године узлета, Београд: Завод за унапређивање образовања и васпитања, 2018.			
2	Милатовић, В. (2019). <i>Методика наставе српског језика и књижевности у млађим разредима основне школе</i> . Београд: Учитељски факултет. [Ову књигу су приредиле: Зорица Цветановић, Валерија Јанићијевић и Вишња Мићић.]			
3	Келемен Милојевић, Љ. (2019). <i>Методика развоја говора</i> . Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“ (4. одељак: <i>Припрема деце за почетно читање и писање</i>).			
4	Николић, М. (2012). <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике.			
5	Избор из радова: Вељковић Станковић, Д., Ђорђевић, И. (2018). Писменост новог доба из перспективе будућих васпитача и наставника. <i>Примењена лингвистика 19</i> , 7–22. // Келемен Милојевић, Љ., Ђорђевић, И. (2017). Сликовница као културно-потпорно средство рада у области развоја говора деце предшколског узраста. У: Зборник радова са Међународног научног скупа <i>Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења</i> (1; Ужице; 2017), 367–376.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
1	3	0	0	0
Методе извођења наставе	Академско излагање; вежбе. Вербално-текстуална метода, метода демонстрације, аналитичко слушање, метода стваралачког рада, истраживачка метода, учење откривањем, интерпретација, симулација, моделовање, методе евалуације, учење откривањем, проблемско учење.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		20
практична настава	10	усмени испит		30
колоквијуми	/			/
семинари	30			/

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Методика развоја говора и припрема за почетак читања и писања (на румунском језику)		
Наставник (за предавања)		проф. др Бриндуша Жујка		
Наставник/сарадник (за вежбе)		проф. др Бриндуша Жујка		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		5	Статус предмета (обавезни/изборни)	
Услов		Нема.		
Циљ предмета		Циљ је да мастер студенти усвоје најсавременија методичка знања из области развоја говора и оспособљавају се за примену знања у предшколским установама у којима се васпитно-образовни рад одвија на румунском језику – као матерњи језик.		
Исход предмета		Оспособљеност мастер васпитача за примену стручних и научних достигнућа у раду за припрему детета предшколског узраста за почетак читања и писања; коришћење различитих могућности за комуникацију на румунском књижевном језику.		
Садржај предмета				
Теоријска настава		1. Увод - општа питања развоја говора, карактеристике говора деце предшколског узраста, могући проблеми у говору деце предшколског узраста; 2. Усвајање фонетске норме румунског језика код деце предшколског узраста; 3. Усвајање морфолошке норме румунског језика код деце предшколског узраста; 4. Усвајање синтаксичке норме румунског језика код деце предшколског узраста; 6. Разумевање и усвајање појма глас, реч и реченица; 7. Упознавање са појмом писма, његове сврхе и улоге у свакодневном животу; 8. Методе и поступци у настави почетног читања и писања. Припрема деце за читање. Језичке вежбе у оспособљавању деце за читање; 9. Структура активности која се базира на језичким вежбама/играма с посебним акцентом на стваралачки рад деце; 10. Гласовна анализа речи. Уочавање гласова у речима 11. Представљање гласовног састава речи графичком схемом. Прелазак на репродуковање звучне слике речи у мислима; 12. Упознавање слова; 13. Припрема деце за писање – моторичке вежбе; 14. Методичка структура часа обраде штампаног слова; 15. Стицање вештине потребне за коришћење посебне свеске.		
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)		1. Језичке вежбе којима се деца припремају за читање (вежбе посматрања и запажања, вежбе слушања); 2. Вежбе артикулације и дисања; 3. Вежбе за усвајање појмова глас и реч; 4. Лексичке вежбе (ономатопеја, деминутиви, антонимија и синонимија, породице речи, тематске групе речи и др.); 5. Синтаксичке вежбе; 6. Писање припреме за активност која се базира на језичким вежбама/играма на задату тему; 7. Корисност писаног говора (игре и игралике активности; интенције сликовница у области развоја говора); 8. Вежбе за препознавање и разликовање облика слова. Графомоторичке вежбе; 9. Ликовне, физичке, радне активности у припреми за читање и писање; 10. Поступак уочавања гласова на примерима једносложних речи (вежбе); 11. Вежбе представљања гласовног састава речи помоћу графичке схеме; 12. Писање припреме за активност на којој се уочава глас и упознаје штампано слово на задату тему; 13. Морфолошке и синтаксичке грешке код деце предшколског узраста и примерене методе и поступци који доводе до исправљања грешака; васпитни поступци примерени деци која мало или лоше говоре румунски језик; 14. Средства рада која подстичу развој говора (визуелна, аудитивна, аудиовизуелна); 15. Вештине коришћења посебне свеске - структура предшколске свеске „Limba română cu caiet de lucru pentru preșcolari”.		
Литература				
1	Ilica, A., Negru, M. (2007): <i>Didactica limbii române și a lecturii</i> , Vișa škola za obrazovanje vaspitača, Vârșet.			
2	Țăran, A. (2007): <i>Limba română cu caiet de lucru pentru preșcolari</i> , ZUNS, Beograd.			
3	Balint, M. (2008): <i>Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar. Didactica limbii și literaturii române</i> , Universitatea Babeș – Bolyai Cluj- Napoca.			
4	Kelemen, G. (2009): <i>Metodica Activităților Instructiv-Educative în grădinița de copii (ghid metodic)</i> , Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad.			
5	Kelemen, G. (2014): <i>Sinteze de pedagogie preșcolară</i> , Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov”, Vršac (стр. 71 –166).			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања		Вежбе		ДОН
Студијски истраживачки рад		Остали часови		
1	3	0	0	0
Методе извођења наставе		Академско излагање; вежбе. Вербално-текстуална метода, метода демонстрације, аналитичко слушање, метода стваралачког рада, истраживачка метода, учење откривањем, интерпретација, симулација, моделовање, методе евалуације, музичка игра имагинације и инвенција, игра улога, проблемско учење.		
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена		Завршни испит
поена		поена		
активност у току предавања		10	писмени испит	
практична настава		10	усмени испит	
колоквијуми		/		
семинари		30		

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Методика развоја говора и припрема за почетак читања и писања (на ромском језику)		
Наставник (за предавања)		др Марија Александровић		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Марија Александровић		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		5	Статус предмета (обавезни/изборни)	обавезни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Кроз аналитичко-синтетичка вежбања и теоријску наставу, студенти мастер студија треба да стекну знања и развију вештине које ће употребити у раду са децом предшколског узраста, а у вези са самосталним повезивањем гласова у речи, речи у реченице и тиме стварања осећаја за креативну димензију ромског језика.			
Исход предмета	Оспособљеност мастер васпитача за квалификовану припрему детета предшколског узраста за почетак читања и писања на ромском језику.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усвајање фонетске норме код деце предшколског узраста. 2. Усвајање морфолошке норме код деце предшколског узраста. 3. Усвајање синтаксичке норме код деце предшколског узраста. 4. Визуелизација језика и посматрање; 5. Акустика и слушање 6. Разумевање и усвајање појма гласа; 7. Фонолошки систем ромског језика; 8. Разумевање и усвајање појма речи; 9. Разумевање и усвајање појма реченице. 10. Упознавање са појмом писма и стандардизације као и његове сврхе и улоге у свакодневном животу. 11. Настава ромског језика као изборни предмет у основним школама; 12. Основи моторике; 13. Усвајање аспирата у ромском језику 14. Кратке усмене форме на ромском језику у служби развоја говора деце предшколског узраста 15. Приче и бајке у функцији развоја креативности 			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	вежбе из Приручника развоја говора на ромском језику као и из Приручника за почетно читање и писање на ромском језику (у припреми)			
Литература				
1	Ђурић, Р. (2005): <i>Граматика ромског језика</i> , Београд: Откровење.			
2	Ђурић, Р. (2012): <i>Стандардизација ромског језика</i> , Сарајево: Кали Сара.			
3	Ђурић, Р. (2009): <i>Фонолошки систем ромског језика и његов алфавет у светлу етимолошких истраживања</i> , Центар за балканска истраживања у Паризу: ИНАЈКО.			
4	Александровић, М., Коматина, С., Стојановић, А. (2017): <i>Приручник за васпитаче: Инклузивна димензија предшколског васпитања</i> , Београд: WEBIN. (u štampi)			
5	Александровић, М., Келемен, Љ. (2016): <i>Методика развоја говора деце предшколског узраста: Приручник за васпитаче и студенте на ромском језику</i> , Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
1	3	0	0	0
Методе извођења наставе	Академско излагање; вербално-текстуална метода, метода демонстрације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		10
практична настава	/	усмени испит		40
колоквијуми	10			
семинари	30			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Методика развоја почетних математичких појмова		
Наставник (за предавања)		др Александра Мандић		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Александра Мандић		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		4	Статус предмета (обавезни/изборни)	обавезни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Оспособљавање студената за осмишљавање и спровођење мањих емпиријских истраживања и писање стручних радова из области предшколске математике.			
Исход предмета	Студенти ће знати да спроведу мања емпиријска истраживања из области предшколске математике. Развиће вештину проучавања стручне литературе, формулисања проблема, адекватног избора метода, техника и инструмената истраживања. Усвојиће основне технике обраде, презентације и интерпретације резултата. Знаће да резултате истраживања представе у форми стручног рада.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	<p>Формулисање проблема, циљева и задатака истраживања. Избор метода, техника и инструмената у складу са проблемом истраживања. Прикупљање и обрада резултата. Формирање извештаја и презентација резултата истраживања. Оквирне теме истраживачких пројеката:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Таксономија циљева предшколске математике 2. Креативност и стваралаштво васпитача у планирању метода, облика и средстава за реализацију математичких активности деце 3. Дидактичко-методичка анализа геометријских садржаја предшколске математике 4. Дидактичко-методичка анализа аритметичких садржаја предшколске математике 5. Праћење, вредновање и документовање резултата рада деце 6. Хеуристичке математичке игре 7. Примена пројект методе у предшколској математици 8. Математичке активности у природи 9. Савремене информационе технологије у функцији развоја почетних математичких појмова 10. Истраживање и развој образовних иновација 			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Студенти ће бити активно укључени у рад на пројекту који се састоји из 4 фазе: <i>Истражи – Креирај – Примени – Процени</i> . На крају сваке фаза рада на пројекту презентоваће резултате до којих су дошли проучавањем литературе, стваралачком разрадом садржаја, применом модела рада и евалуацијом креираног модела у пракси.			
Литература				
1.	Гојков, Г. (2006): <i>Метатеоријске концепције педагошке методологије</i> , Виша школа за образовање васпитача, Вршац.			
2	Гојков, Г. (2006): <i>Квалитативна истраживачка парадигма у педагогији</i> , Виша школа за образовање васпитача, Вршац.			
3	Банђур, В., Поткоњак, (1999): <i>Методологија педагогије</i> , Савез педагошких друштава Југославије, Београд.			
4	Мандић, А. (2014): <i>Дидактика предшколске математике</i> , Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов”, Вршац.			
5				
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
1	2	0	0	0
Методе извођења наставе	Рад на пројектима (пројектна метода), дијалогска, илустративна, рада на тексту.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		/
Рад на пројекту	60	усмени испит		30
колоквијуми	/			
семинари	/			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Методика музичког васпитања		
Наставник (за предавања)		проф. др Јон Лелеа		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Еуђен Чинч		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		4	Статус предмета (обавезни/изборни)	
Услов		Нема.		
Циљ предмета		Развијање способности неопходних за решавање специфичних проблема у области музичког васпитања. Стицање темељног знања и стручних вештина из области методике музичког васпитања које ће мастер студенти моћи да примене у раду са децом предшколског узраста.		
Исход предмета		Оспособљеност мастер студената за критички однос према савременим истраживањима из области музичког васпитања. Решавање специфичних проблема у области музичког васпитања применом савремених иновативних и стваралачких поступака. Способност студената мастер студија да ефикасно усвајају знања и вештина, као и да пренесу своје закључке стручној и широј јавности.		
Садржај предмета				
Теоријска настава		Дидактичко-методичке поставке у планирању и програмирању музичких активности код предшколске деце. Едукација студената мастер студија да ефикасно усвајају знања и вештина, као и да пренесу своје закључке стручној и широј јавности. Дидактичке стратегије у музичком васпитању у контексту принципа музичког васпитања на предшколском узрасту; Традиционалне и савремене методе; Дидактичка средства; Облици рада; Интерпретација као дидактичко средство; Пасивна интерпретација и аудифиција као дидактичко средство; Идентификација музичке даровитости; Рад са даровитим дететом, Проглеми индивидуализације у раду са музички даровитом децом. Практични аспекти организовања музичких активности у вртићу.		
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)		Значај и примена иновативних садржаја музичког васпитања и разноврсне музичке активности. Увођење интерактивних садржаја и интердисциплинарних приступа у реализацији музичких активности; Интердисциплинарне теме у музичким активностима у вртићу; осмишљавање припрема активности по моделима уз дидактичко средство - песму или дидактичко средство - аудицију; Коришћење мултимедијалних и савремених материјала у вртићу; Употреба инструменталних матрица; Избор музичке литературе за децу; Примена музичких облика уз покрет у вртићу; Припрема васпитача за реализацију музичких активности у вртићу.		
Литература				
1	Пантелић-Ђурковић, М.(1998): <i>Методика музичког васпитања деце предшколског узраста</i> . Шабац, Виша школа за образовање васпитача.			
2	Радош, М. К. (1983): <i>Психологија музичких способности</i> , Београд, Завод за уџбенике и наставна средства.			
3	Радош, М. К. (1995): <i>Психологија музике</i> , Београд, Завод за уџбенике и наставна средства.			
4	Лелеа, Ј. (2007): <i>Теоријски и практични оквир за идентификацију и подстицај музички даровитих на предшколском и нижешколском узрасту</i> , стр.85–116, Вршац, Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“, Универзитет Тибискус, Темишвар.			
5	Lelea, J. (2008): <i>Uloga i podrška roditelja u identifikaciji i razvoju muzički darovite dece</i> , стр.365–371, Vršac, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања		Вежбе		ДОН
Студијски истраживачки рад		Остали часови		
1	2	0	0	0
Методе извођења наставе		Академско излагање, усмено излагање, конверзација, метода демонстрације, аналитичко слушање, вежбање, учење откривањем, интерпретација, симулација, методе евалуације, дидактичка музичка игра, музичке игре за стимулацију маште и имагинације, игра улога, образлагање са реторичким питањима, самоорганизовано и интерактивно учење, коришћење интернета.		
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена		Завршни испит
поена		поена		
активност у току предавања		10	писмени испит	
практична настава		20	усмени испит	
колоквијуми		30		
семинари		/		

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Методика ликовног васпитања		
Наставник (за предавања)		мр Невена Чолаков		
Наставник/сарадник (за вежбе)		мр Невена Чолаков		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		4	Статус предмета (обавезни/изборни)	обавезни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Стручно-методичко оспособљавање студената струковних мастер студија за квалитетну организацију ликовних активности у вртићу, на нивоу групе, на нивоу изложби, интерних и екстерних конкурса, уз стручну примену савремених метода рада. Упућивање деце у сложенији ликовни језик, ликовне симболе, упознавање са законитостима развоја дечјег ликовног израза, оспособљавање за рано откривање и рад са даровитом децом. Подстицање перцептивних способности деце, увежбавање визуелне меморије. Оспособљавање студената за критички однос према савременим научним истраживањима из области ликовног васпитања и могућностима примене резултата научног истраживања у непосредну педагошку праксу.			
Исход предмета	Оспособљеност васпитача на струковним мастер студијама за квалитетно припремање активности из области ликовног васпитања (тематске изложбе, конкурси), естетско оплемењивање простора вртића (репродукције, уметнички предмети, амбијент у целини); рад са свим узрасним групама потенцијално даровите деце, подстицање развоја визуелне меморије; активности са децом у музејима и галеријама, модератор сусрета са ликовним уметницима. Развијен критички однос према савременим научним истраживањима из области ликовног васпитања, развијене способности примене резултата научног истраживања у непосредној педагошкој пракси.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	Упознавање са методама научноистраживачког рада у области ликовне културе, њихова примена у раду са децом са циљем праћења развоја дечјег ликовног израза; начин организовања ликовних активности на нивоу узрасних група на нивоу вртића; организовање ликовног кутка; индивидуални рад са децом која исказују афинитет према овој уметничкој области; организација изложби; поспешивање креативности деце; развој личних компетенција васпитача за рад са децом; савремена научна истраживања из области ликовног васпитања, могућност примене резултата научног истраживања у конкретном васпитно-образовном раду.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Практична реализација изложбе ликовних радова на нивоу групе и вртића; организација посете изложбама и музејима; индивидуални рад са децом уз увежбавање визуелне меморије, цртачких, сликарских и графичких техника, моделирања, итд.; комплексна естетска евалуација дечјих ликовних радова и метод селектирања радова за изложбе и конкурсе. Критички приступ и анализа савремених научних истраживања из области ликовног васпитања; израда и спровођење истраживања из области физичког васпитања у педагошкој пракси.			
Литература				
1	Архајм, Р, <i>Уметност и визуелно опажање</i> , Универзитет уметности, Београд 1981.			
2	Група аутора, <i>Даровити ученици</i> , Нова просвета, Београд, 1992.			
3	Кокс, М., <i>Дечји цртежи</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000.			
4	Негру, А., <i>Методика наставе ликовне културе</i> , Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2001.			
5	Група аутора, <i>Циљеви – компетенције учитеља и васпитача</i> , Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2006.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
1	2	0	0	0
Методе извођења наставе	Академско излагање, семинарски радови, практична организација активности у вртићима; демонстрирање правилног коришћења ликовних техника, мини истраживања са циљем утврђивања стадијума развоја дечјег ликовног израза (број деце која чине истраживачку популацију – од 35 до 40).			
Предиспитне обавезе				
	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		
практична настава	10	усмени испит		40
колоквијуми	40			
ликовне активности				

Спецификација предмета за књигу предмета				
Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Методика физичког васпитања		
Наставник (за пред.)		др Наташа Стурза Милић		
Наставник (за вежбе)		др Наташа Стурза Милић		
Број ЕСПБ		4	Статус предмета (обавезни/изборни)	обавезни
Услов		Нема.		
Циљ предмета		СТИЦАЊЕ темељног знања и стручних вештина из области методике физичког васпитања које ће мастер студенти моћи да примене у раду са децом предшколског узраста. Развијање способности неопходних за решавање специфичних проблема у области физичког васпитања применом иновативних и стваралачких метода и поступака. Оспособљавање студената за примену интегративног приступа у васпитно-образовном раду. Оспособљавање студената за критички однос према савременим научним истраживањима из области физичког васпитања и могућностима примене резултата научног истраживања у непосредну педагошку праксу.		
Исход предмета		Оспособљеност студената за темељну примену знања и методичких вештина из области физичког васпитања деце предшколског узраста, решавање специфичних проблема у области физичког васпитања применом иновативних и стваралачких метода и поступака, као и интегративног приступа. Развијен критички однос према савременим научним истраживањима из области физичког васпитања, развијене способности примене резултата научног истраживања у непосредној педагошкој пракси.		
Садржај предмета				
Теоријска настава		Физички и моторни развој у функцији целовитог развоја предшколске деце; Основни облици кретања и развој моторичких спос. у функцији припреме деце за школу Развој латерализације и учвршћивање доминантне латерализације; Перцепција и кретање код деце предшколског узраста; Развој fine моторике и других способности потребних за стицање графичких и техничких вештина од којих зависи писање и успешност у интегралним областима; Значај и процена правилног држања тела; Моторичка даровитост и креативност код деце; Значај и примена иновативних садржаја, метода и облика физичког васпитања и разноврсне физичке активности, прилагођавање условима живота које дете очекује у школи; Интегративни приступ планирању и програмирању; Сагледавање кретања у Основама програма и алтернативним моделима пред. васпитања; Савремена научна истраживања из области физичког васпитања, могућност примене резултата научног истраживања у конкретном васпитно-образовном раду.		
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)		Организација тестирања моторичких способности деце предшколског узраста; Приказ метода и примена мерних инструмената за оцену моторичких способности; Приказ метода и примена мерних инструмената за оцену правилног држања тела; Одређивање латерализације екстремитета и чула; Примери добро развијене перцепције и проблема у перцепцији код деце; Технике процене и развијања моторичке креативности; Израда концепта интегративног (пројектног) планирања физичког васпитања; Критички приступ савременим истраживањима из области физичког васпитања; Примена и анализа истраживања из области физичког васпитања у педагошкој пракси.		
Литература				
1	Хејвуд, К., Гечел, Н. (2017). Моторички развој кроз живот. Нови Сад: Принт			
2	Бала, Г., Стојановић, М., Стојановић, М. (2007). <i>Мерење и дефинисање моторичких способности деце</i> . Нови Сад: Факултет спорта и физичког васпитања.			
3.	Стурза Милић, Н. (2014). Утицај моторичког искуства на моторичку креативност – флуентност предшколске деце. <i>Кинезиологија</i> , 46 (Supplement 1): 82–87.			
4.	Стурза-Милић, Н. (2011): Моторичка игра у функцији интегралног развоја детета. У: <i>Дечији спорт од праксе до академске области</i> (монографија), Београд: ФСФВ, 225–249.			
5.	Основе програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета“ (2019), Београд: Просветни преглед.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраж. рад	Остало
1	2	0	0	0
Методе извођења наставе	Академско излагање, образлагање са реторичким питањима, шематско приказивање структуре садржаја, самоорганизовано и интерактивно учење, демонстративни метод, комплексни метод, коришћење видео приказа, трагање за информацијама на интернету.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Пред. обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		10	писмени испит	/
практична настава		20	усмени испит	40
колоквијуми		30		

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Еманципаторна педагогија			
Наставник (за предавања)	Др Даница Веселинов			
Наставник/сарадник (за вежбе)	Др Даница Веселинов			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	5	Статус предмета (обавезни/изборни)		изборни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	На основу упознавања са савременим педагошким теоријама студенти треба да се оспособе да проценују предности и недостатке појединих теорија, како би могли да стварају основе и за самостално креирање сопствених теоријских погледа и основа за заснивање васпитнообразовног рада. Ово треба да представља основу за сигурније сналажење у пракси, као и имплементацију иновативних дидактичких стратегија и дизајнирање хеуристичких стратегија, с циљем обогачивања дидактичко-методичке праксе. Посебна пажња поклања се конструктивистичким приступима поучавању и учењу, дискурсу о еманципаторној, односно конструктивистичко-комуникативној дидактици и моделима поучавања и учења у њој.			
Исход предмета	Поседовање знања о савременим педагошким теоријама, посебно из еманципаторне педагогије; оспособљеност за процењивање предности и недостатака појединих теорија и стварање основа за самостално креирање сопствених теоријских погледа и основа за заснивање васпитнообразовног рада; оспособљеност за сигурније практично заснивање педагошких поступака и иновирање дидактичко-методичке праксе. Практичан исход: разумевање савремених теоријских педагошких поставки – теоријски дискурс на тему савремених педагошких теорија и оспособљеност за стварање подстицајне средине за развој деце; оспособљеност за тимски рад и целоживотно образовање.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	<ul style="list-style-type: none"> • Епистемолошке основе постмодерне педагогије; • Кунова и Лакатошева епистемологија; партиципативна епистемологија; • Критичка педагогија као основа еманципације; • Појам и суштинске одреднице еманципаторне педагогије; однос знања и моћи, еманципаторна улога образовања; • Дефинисање контура конструктивистичке филозофије; • Конструктивистичка основа савремених епистемолошких теоријских концепција; • Конструктивизам, интеракционизам, активно знање, интерпретативизам; радикални конструктивизам, социјални конструктивизам, "конструктивистичка парадигма"; • Консеквенце конструктивистичке парадигме у педагогији; • Символички интеракционизам, интерпретативни интеракционизам, конструктивистичко мишљење; • Покушаји емпиријске валидације; • Проблеми критерија, ограничења конструктивистичких модела, • Плурализам из угла дискусија између модерне и постмодерне; постмодерна и курикулум; • Дискусија по питањима након тематских целина и предлога за примену дидактичких модела по принципима конструктивистичког и ко-конструктивистичког приступа учењу (алостерични и др.). 			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Компаративни приступ тумачењу модерне и постмодерне у области педагогије. Партиципативна епистемологија, аутономија у учењу, самоорганизовано учење – промишљање и скицирање васпитно-образовног рада у складу са тенденцијама еманципаторне педагогије и дидактике. Конструктивистичко и ко-конструктивистичко учење – предности и недостаци; ограничења конструктивистичког модела. Креирање пројекције васпитно-образовног рада кроз колаборативне активности. Рефлексије критичких теорија на педагошку праксу. Рефлексије социокогнитивних теорија на педагошку праксу. Рефлексије социјалног реконструкционизма на педагошку праксу. Усмереност на дете и усмереност на односе – анализирање и упоређивање ових тенденција у области предшколског васпитања и образовања. Дидактичке стратегије и методичка решења из угла савременог курикулума.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
3	3	0	0	0
Методе извођења наставе	Метода дискурса, дискусионе групе и радионице, компаративна метода, стратегије саморегулисаног учења (технике планирања, мониторинга и евалуације – рефлексије).			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		20
практична настава	40	усмени испит		30
колоквијуми	/			
семинари	/			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Драма и покрет			
Наставник (за предавања)	др Љиљана Келемен Милојевић			
Наставник/сарадник (за вежбе)	др Љиљана Келемен Милојевић			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	5	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни	
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Обучавање струковних мастер васпитача за креирање активности и дидактичких игара. Сватање значаја развојакреативностиидечијих остварења. Савладање путем меделирања, стимулисања иуспмеравања дечијих остварења. Методологија припремедрамских дечијих игара и позоришних представа.			
Исход предмета	По успешном завршетку курса, апсолвенти струковних мастер студија требало би да буду оспособљени за стимулисање и усмерење дечијекреативности, реализацију драмских представа и луткарског позориштаса децом предчколског узраста, реализацију самосталне представе уоквируприредбе у вртићу и у приликама ван предчколске установе.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	1. Драма као књижевни род (постанак, структура; 2. Историјат драме (средњевековна, класична, грађанска, романтична,реалистичка); 3. Драмска поезија (трагедија, комедија, драма у ужем смислу); 4. Врсте драмских дела (лирска драма, мелодрама, фарса); 5. Ликови у драми; 6. Пантомима; 7. Суштина драме у васпитању; 8. Драмске активности које се стварају помоћу драмских метода и позоришних техника, употреба почетних драмских метода и позоришних техника; 9. Луткарско позориште; 10 Драмски метод; 11. Основне технике; 12. Позорница, реквизити, учесници; 13. Драмски текстови за децу; 14. Драматизација. Игре улога. 15. Писмени испит.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	1. Драмски текстови за децу. Power point презентација Коментари; 2. Драмски текстови. Интерпретација; 4. Презентација једног драмског текста из српске, румунске и ромске књижевности; 5. Интерпретација једног одабраног лика. Коментари; 6. Пантомима. Интерпретација. Тумачења; 7. Драмски текст у васпитању. Коментари; 8. Драмске активности као припрема за наступ. Животне ситуације као мотив за креативност; 9. Луткарско позориште - представа; 10. Интерактивно предавање: имагинација, толеранција, кооперативност, креативност. Стварање; 11. Алате које драма користи: глас, покрети, имагинација, тимски рад; 12. Простор дешавања: учионица, класична сцена, импровизована сцена, ходник, двориште, природа); 13. Интерпретација по улогама једног драмског текст за децу; 14. Драматизације једне приповетке. Интерпретација по улогама. 15. Писмени испит.			
Литература				
1	Бојивић Душица: 2009, Моћ маште, моћ покрета, Библиотека Психолошки уџбеници,			
2	Станковић, Србољуб: 1972, Глумац у позоришту лутака, Уметност и дијете, год. VI, бр. 33, Загреб,			
3	Покривка, Власта: 1983, Дјете и сценска лутка, Приручник за одгајатеље у дечијим вртићима,			
4	<i>Huzum, Otilia: 2012, Actorul și arta vorbirii scenice, Conphys, Rîmnicu Vâlcea, România</i>			
5	Адријан Негру: 2004; Сценска уметност, Висока школа за образовање васпитача, Вршац			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
3	3		0	0
Методе извођења наставе	Предавања. Вежбе. Индивидуални рад. Рад у малим групама. Анализа примера. Сценски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		/
практична настава	30	усмени испит		30
колоквијуми	/			
семинари	30			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Сценографија и костимографија			
Наставник (за предавања)	мр Невена Чолаков			
Наставник/сарадник (за вежбе)	мр Невена Чолаков			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	5	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни	
Услов	Нема.			
Циљ предмета	<p>СТИЦАЊЕ ПРОДУБЉЕНИХ ЗНАЊА О ЛИКОВНИМ ПРИНЦИПИМА НА КОЈИМА ПОЧИВА ПРОЈЕКТОВАЊЕ СЦЕНОГРАФИЈЕ И САВРЕМЕНОГ СЦЕНСКОГ КОСТИМА И РАЗВОЈ ВЕШТИНА ЗА САМОСТАЛНО ОСМИШЉАВАЊЕ СЦЕНОГРАФИЈЕ И ЊЕНО КОНЦИПИРАЊЕ. СТИЦАЊЕ ПРОДУБЉЕНИХ ЗНАЊА И РАЗВОЈ ВЕШТИНА ЗА САМОСТАЛНО ОСМИШЉАВАЊЕ СЦЕНСКИХ КОСТИМА, КОЈИ СЕ МОГУ ПРИМЕНИТИ У РАДУ СА ДЕЦОМ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА, УПОТРЕБОМ РАЗЛИЧИТИХ МАТЕРИЈАЛА (ТКАНИНЕ, ПЛАСТИКЕ, КАРТОНА, ЖИЦЕ, ТРАКЕ, НАЈЛОНА ИТД).</p>			
Исход предмета	<p>ПО УСПЕШНОМ ЗАВРШЕТКУ КУРСА, УЗ МОГУЋНОСТ ПОСТЕПЕНОГ САВЛАЂИВАЊА ГРАДИВА КРОЗ БРОЈНЕ РАДИОНИЦЕ У ТОКУ НАСТАВЕ, ОД СТУДЕНАТА СЕ ОЧЕКУЈЕ ДА: ОВЛАДАЈУ ОПШТИМ И ПОСЕБНИМ КОМПЕТЕНЦИЈАМА У ОСМИШЉАВАЊУ СЦЕНОГРАФИЈЕ И СЦЕНСКИХ КОСТИМА; ОПЛЕМЕЊУЈУ СОПСТВЕНЕ И СТВАРАЛАЧКЕ ПОТЕНЦИЈАЛЕ ДЕЦЕ; САМОСТАЛНО КРЕИРАЈУ СЦЕНСКЕ КОСТИМЕ И ОСМИШЉАВАЈУ СЦЕНОГРАФИЈЕ ЗА ДЕЧЈЕ ПРЕДСТАВЕ; ВРЕДНУЈУ ВАЖНОСТ УСАВРШАВАЊА, ПРАЋЕЊА И ПРИМЕНЕ НОВИНА У СТРУЦИ.</p>			
Садржај предмета				
Теоријска настава	<p>УПОЗНАВАЊЕ СА ПОЈМОМ И ИСТОРИЈСКИМ АСПЕКТИМА СЦЕНОГРАФИЈЕ. МИЗАНСЦЕН И УСТРОЈСТВО ПОЗОРНИЦЕ. ИСТОРИЈСКИ КОСТИМ И ТРАНСПОНОВАЊЕ У СЦЕНСКИ. „КОСТИМ-ГЛУМАЦ”: КОСТИМИ ЗА ДЕЧЈЕ ПРЕДСТАВЕ (ЛИКОВИ ЖИВОТИЊА, ОЖИВЉЕНИ ПРЕДМЕТИ ИТД.), ПОКРЕТНИ МОБИЛИЈАР. УПОЗНАВАЊЕ СА РАЗЛИЧИТИМ ВРСТАМА МАТЕРИЈАЛА, СА МЕХАНИЧКИМ СВОЈСТВИМА МАТЕРИЈАЛА. ПРОЈЕКТОВАЊЕ ОДЕВНИХ ПРЕДМЕТА КОРИШЋЕЊЕМ ВАЛЕРСКИХ ОДНОСА, ПРОЈЕКТОВАЊЕ ОДЕВНИХ ПРЕДМЕТА НА ОСНОВУ ЈЕДНОСТАВНИХ ГЕОМЕТРИЈСКИХ ОБЛИКА ИТД. УПОЗНАВАЊЕ СА ОСНОВАМА КРОЈЕЊА.</p>			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	<p>ИЗРАДА СЦЕНОГРАФИЈЕ – СКИЦИРАЊЕ И КОНЦИПИРАЊЕ, МОГУЋИ МАТЕРИЈАЛИ, АНГАЖМАН ВАСПИТАЧА. САВЛАДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ ПРОБЛЕМА У ПРОЈЕКТОВАЊУ И ОСМИШЉАВАЊУ ОДЕВНИХ ПРЕДМЕТА. САВЛАДАВАЊЕ ЛИКОВНИХ ТЕХНИКА У ИЗРАДИ СКИЦА, ЦРТАЊЕ ФИГУРЕ И ЦРТАЊЕ СЦЕНЕ. САВЛАДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНАТА КРОЈЕЊА, ШИВЕЊА И РУЧНОГ РАДА. РЕАЛИЗАЦИЈА СКИЦА И ОДЕВНИХ ПРЕДМЕТА, МОДЕЛА И РЕАЛИЗАЦИЈА СЦЕНЕ ПОМОЋУ СКИЦА И АДЕКВАТНИХ ПРЕДМЕТА.</p>			
1	Каменов, Емил и Филиповић, Сања (2010). <i>Мудрост чула, V део: Дечје драмско стваралаштво</i> , Нови Сад: Драгон.			
2	Клајн, Хуго (1992). <i>Режија у аматерском театру</i> , Нови Сад: Прометеј.			
3	Негру, Адријан (2004). <i>Сценска уметност</i> , Вршац: Виша школа за образовање васпитача.			
4	Мисаиловић, Миленко (1991). <i>Дете и позоришна уметност</i> , Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.			
5	Бошкан, З. (2000). <i>Од игре до позорнице</i> , Креативни центар, Београд.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
3	3	0	0	0
Методе извођења наставе	Предавања, демонстрациона предавања, искуствене радионице, консултације, менторски рад.			
Предиспитне обавезе				
активност у току предавања	поена	Завршни испит		поена
	/	писмени испит		/
практична настава	30	усмени испит		40
колоквијуми	30			
семинари	/			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије		
Назив предмета	Ритмика и плес		
Наставник (за предавања)	др Наташа Стурза Милић		
Наставник/сарадник (за вежбе)	др Наташа Стурза Милић		
Наставник/сарадник (за ДОН)	/		
Број ЕСПБ	5	Статус предмета (обавезни/изборни)	
Услов	Нема.		
Циљ предмета	<p>СТИЦАЊЕ темељних знања и стручних вештина у области ритмике и плеса које ће мастер студенти моћи стваралачки да примене у раду са децом предшколског узраста. Стицање знања и способности из области ритмике и плеса потребних за тимски рад који подразумева организацију разноврсних креативних активности и приредби у предшколској установи. Формирање ставова код студената о позитивном утицају који ритмика и плес имају у развијању целовите личности деце, навика и осећања ритмичког, креативног и естетског изражавања и формирања правилног и лепог телесног држања. Повећање способности интегрисања стечених знања и вештина. Оспособљавање мастер студената за критички однос према савременим научним истраживањима из области ритмике и плеса и примену резултата научног истраживања у педагошку праксу.</p>		
Исход предмета	<p>Усвојена темељна знања и стручне вештине у области ритмике и плеса које ће мастер студенти моћи стваралачки да примене у раду са децом предшколског узраста. Формирана знања и способности из области ритмике и плеса потребних за тимски рад који подразумева организацију приредби у предшколској установи и разноврсних креативних активности. Формирани критички ставови код студената о утицају ритмике и плеса на антрополошке карактеристике предшколске деце. Развијене способности интегрисања стечених знања и вештина. Оспособљеност мастер студената за критички однос према савременим научним истраживањима из области ритмике и плеса и примену резултата научног истраживања у педагошку праксу.</p>		
Садржај предмета			
Теоријска настава	<p>1. Дидактичке и методичке основе плеса на предшколском узрасту; 2. психо-физиолошки аспекти учења моторних вештина у плесу; 3. прости и сложени елементи технике плеса; 4. развој целовите личности предшколске деце применом садржаја плеса и ритмике 5. интегративни приступ планирању садржаја ритмике и плеса у раду са децом ПУ; 6. развој моторичких способности деце ПУ кроз примену садржаја ритмике и плеса; 7. развој перцепције деце ПУ кроз примену садржаја ритмике и плеса; 8. развој латерализованости (телесне целовитости) деце ПУ кроз примену садржаја ритмике и плеса; 9. развој доминантне латерализованости деце ПУ кроз примену садржаја ритмике и плеса; 10. развој креативности деце ПУ кроз примену садржаја ритмике и плеса; 11. кореографија као елеменат ритмике и плеса у раду са децом ПУ; 12. сценографија као елеменат ритмике и плеса у раду са децом ПУ; 13. костимографија као елеменат ритмике и плеса у раду са децом ПУ; 14. справе и реквизити као елеменат ритмике и плеса у раду са децом ПУ; 15. савремени приступ истраживању у области ритмике и плеса на предшколском узрасту.</p>		
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	<p>1. Дидактичко-методичка орг. садржаја ритмике и плеса на предшколском узрасту (ПУ); 2. примери поступака учења моторних вештина у плесу деце ПУ; 3. демонстрација простих и сложених елемената технике плеса; 4. анализа модела развоја целовите личности деце применом садржаја плеса и ритмике; 5. анализа модела интегративног приступа у планирању садржаја ритмике и плеса у раду са децом ПУ; 6. приказ садржаја ритмике и плеса у функцији развоја моторичких способности деце ПУ; 7. приказ садржаја ритмике и плеса у функцији развоја перцепције деце ПУ; 8. приказ садржаја ритмике и плеса у функцији развоја латерализованости (телесне целовитости) код деце ПУ; 9. приказ садржаја ритмике и плеса у функцији развоја доминантне латерализованости код деце ПУ; 10. приказ садржаја ритмике и плеса у функцији развоја креативности деце ПУ; 11. приказ основних елемената кореографије ритмичких композиција: ритмичке вежбе без реквизита (замаси, положаји на тлу, поскоци и скокови, равнотеже, окрети); 12. приказ основних елемената кореографије ритмичких композиција: ритмичке вежбе са реквизитом (вијача, лопта, обруч и остали реквизити); 13. приказ основних елемената костимографије и сценографије у раду са децом ПУ; 14. самостални модели израде разноврсних креативних ритмичких игара, дечијег плеса, народних игара прилагођених деци ПУ; плесова у оквиру драматизација; плесова пантомиме; 15. критички приступ и анализа савремених научних истраживања из области ритмике и плеса и имплементација у непосредној педагошкој пракси; израда пројеката из области ритмике и плеса уз уважавање интегративног приступа.</p>		
Литература			
	1	Јоцић, Д., Мандарић, С. (2011). Основе плеса – ритам и покрет. У Група аутора: <i>Дечији спорт од праксе до академске области</i> (монографија), Београд: Факултет спорта и физ. васпитања, стр. 363–391.	
	2	Радисављевић, Ј., Московљевић, Ј. (2011). Основе ритмике. У Група аутора: <i>Дечији спорт од праксе до академске области</i> (монографија), Београд: Факултет спорта и физ. васпитања, стр. 393–409.	
	3	Стурза-Милић, Н. (2011): Моторичка игра у функцији интегралног развоја детета. У Група аутора: <i>Дечији спорт од праксе до академске области</i> (монографија), Београд: Факултет спорта и физ. васпитања, стр. 225-249.	
	4	Стурза Милић, Н. (2009). <i>Идентификација моторичке даровитости</i> . Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац.	
	5	Стурза Милић, Н. (2014). Утицај моторичког искуства на моторичку креативност – флуентност предшколске деце. <i>Кинезологија</i> , 46 (Supplement 1): 82–87.	
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године			
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад
	3	0	0
Методе извођења наставе	Демонстративни метод, аналитички, синтетички, комплексни метод, коришћење плаката, видео приказа, трагање за информацијама на интернету.		
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	
активност у току предавања	/	писмени испит	
практична настава, студијски истраживачки рад)	30	практични испит у непосредној педагошкој пракси	
колоквијуми	30		
семинари	/		
			40

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Рецитовање		
Наставник (за предавања)		др Ивана Ђорђевић		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Ивана Ђорђевић		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		4	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Студент струковних мастер студија током извођења предмета треба да стекне теоријско-практична знања и вештине из области интерпретације и презентације књижевног текста, односно, треба да буде оспособљен да вештине и знања примени у раду са децом предшколског узраста.			
Исход предмета	Оспособљеност струковних мастер васпитача за рад са децом предшколског узраста у области интерпретативно-презентационог рада на књижевном тексту са елементима сценског наступа.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	1. Теоријске основе употребе говора као сценског изражајног средства и њихова практична примена; 2. Функције говора: говор као уметничко изражајно средство; говорна интерпункција, логички акценат, врсте и употреба паузе, говорне фигуре, врсте и обликовање, однос говорник – саговорник; 3. Умеће рецитовања; 4. Правила за изражајно читање и рецитовање; 5. Анализа прозног текста и припрема за говор; 6. Анализа поезије и припрема за говор; 7. Теоријска основа доброг говора; 8. Рад на примерима примереним узрасту студената и на примерима примереним предшколском узрасту; 9. Песме за децу за предшколски узраст; 10. Песме за школски узраст. 11. Најлепше песме из цртаних филмова свих времена; 12. Поезија за децу на румунском језику; 13. Поезија за децу на ромском језику; 14. Бројалице за дете предшколског узраста; 15. Писмени испит.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	1. Интерпретација текста. Песме за децу предшколског узраста; 2. Улога васпитача у формирању интерпретације. Примери на тексту; 3. Песме намењене деци предшколског узраста. Рецитација. Примедбе. Оцењивање; 4. Интерактивна настава. Коментари; 5. Прозни текст. Примери. Интерпретација; 6. Поезија-чин стварања. Интерпретација. Коментари; 7. Дobar говор. Примери. Анализа. 8. Интерактивна настава. Примери. Интерпретација; 9. Интерпретација. Оцењивање. Примедбе; 10. Интерактивна настава. Интерпретација. Писање песама на датој теми. Коментари; 11. Слушање песама песме из цртаних филмова свих времена. Коментари; 12. Рецитовање на румунском језику. Рецитовање превода. Коментари. 13. Рецитовање на ромском језику. Рецитовање превода. Коментари; 14. Power point презентација; 15. Усмени испит.			
Литература				
1	Ждрња, Весна (2009): <i>Говорно уметничко дело</i> , Психополис, Нови Сад.			
2	Ждрња, Весна (2009): <i>Говорно уметничко дело</i> , Психополис, Нови Сад.			
3	Живкович, Манда (2011): <i>Умеће рецитовања</i> , Креативни центар, Београд.			
4	<i>Антологија српског песништва за децу</i> , 2007, Book & Marso, Београд.			
5	Дамјановић, Ратомир (2001): <i>О рецитовању</i> , Итака, Београд.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	2	0	0	0
Методе извођења наставе	Предавања. Вежбе. Индивидуални рад. Рад у малим групама. Анализа примера. Сценски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		/
практична настава	30	усмени испит		30
колоквијуми	/			
семинари	30			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Основи дириговања и рада са Орфовим инструментаријумом		
Наставник (за предавања)		др Еуђен Чинч		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Еуђен Чинч		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ	4	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни	
Услов	Нема.			
Циљ предмета	<p>Стицање основних знања о музичким инструментима и о вокалном начину извођења. Оспособљавање студената за самосталан рад са децом на вокалном и инструменталном плану. Оспособљавање студената за припремање музичких садржаја у оквиру приредби. Продубљавање знања и вештина стечених у оквиру основних струковних или академских студија. Развијање способности да стечена знања и вештине у области музичког деловања студенти интегришу и примене, да расуђују и дају могуће закључке на основу доступних информација.</p>			
Исход предмета	<p>Оспособљеност студената за самосталан рад са децом на вокалном и инструменталном плану; Оспособљеност студената за припремање музичких садржаја у оквиру приредби; Способност примене продубљеног знања и вештина; Способност тимског рада при решавању одређених задатака; Способност промишљања о друштвеним и етичким одговорностима повезаним са применом знања и судова; Способност студената да ефикасно прате и усвајају новине у области специјализације и да пренесу своје закључке, знање и поступак закључивања стручној и широј јавности; Способност решавања конкретних проблема уз употребу научних метода и поступака; Способност праћења и примене новина у струци; Способност употребе информационо-комуникационих технологија.</p>			
Садржај предмета				
Теоријска настава	<p>Упознавање са главним групама музичких инструмената (жичани, дувачки и ударачки) и са специфичностима сваке од њих. Начини стварања звука на инструментима. Заједничке технике свирања. Најчешћи проблеми у инструменталном извођењу и њихово решавање. Инструменти који су погодни за рад са децом. Основни елементи вокалног извођења. Основни принципи организације инструменталног састава, вокалног састава и њиховог вођења. Општи принципи дириговања.</p>			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	<p>Рад на вокалној техници; Дисање, Дозирање и правилна употреба ваздуха, Покривање и откривање тонова, Вокализе, Парландо и кантабиле, Посебни поступци у вокалној техници, Дикција у говору и певању, Општи разлози дејче интонативне нестабилности, Динамика у вокалним саставима, Темпо у вокалним саставима.</p> <p>Рад на мануелној техници; Почетни покрет; Покрети у дводелним и троделним тактовима, истицање проблематике кроз диригентски покрет; Симулација пробе дејче вокалног и инструменталног састава;</p>			
Литература				
1	Деспих, Д., <i>Музички инструменти</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1989.			
2	Табака, Т., <i>Školski instrumentarij – priručnik za učitelje, Škoska knjiga, Zagreb, 1969.</i>			
3	Чинч, Е., <i>Основи рада са дејчим музичким саставима</i> , Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов”, Вршац, 2010.			
4	Чинч, Е., <i>Музичка хрестоматија</i> , Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, 2012.			
5	Чинч, Е., <i>Музички практикум</i> , Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, 2013.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	2	0	0	0
Методе извођења наставе	<p>Вербално-текстуална метода, метода демонстрације, аналитичко слушање, метода стваралачког рада, истраживачка метода, учење откривањем, интерпретација, симулација, моделовање, методе евалуације, дидактичка музичка игра, музичка игра имагинације и инвенција, преобликовање, игра улога, проблемско учење, коришћење интернета.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		/
практична настава	30	усмени испит		50
колоквијуми	/			
семинари	/			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Језичко стваралаштво		
Наставник (за предавања)		др Ивана Ђорђевић		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Ивана Ђорђевић		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ	4	Статус предмета (обавезни/изборни)		изборни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	СТИЦАЊЕ ПРОДУБЉЕНИХ ЗНАЊА И РАЗВОЈ ВЕШТИНА ЗА ПОДСТИЦАЊЕ ЈЕЗИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА ДЕЦЕ И КУЛТИВИСАЊЕ ДЕЧЈЕ ЈЕЗИЧКЕ ИГРЕ И ЈЕЗИЧКИХ ТВОРЕВИНА, КОЈЕ ЋЕ СТРУКОВНИ МАСТЕР ВАСПИТАЧИ МОЋИ СТВАРАЛАЧКИ ДА УПОТРЕБЕ У РАДУ СА ДЕЦОМ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА. УНАПРЕЂИВАЊЕ СТВАРАЛАЧКИХ ПОТЕНЦИЈАЛА СТУДЕНАТА МАСТЕР СТУДИЈА ТАКО ШТО УЗ УПОТРЕБУ НАУЧНИХ МЕТОДА И ПОСТУПАКА, САМОСТАЛНО МОДЕЛУЈУ И КРЕИРАЈУ (ЈЕЗИЧКЕ) ИГРЕ И АКТИВНОСТИ.			
Исход предмета	По успешном завршетку курса, од студената се очекује да: подржавају и (систематски) подстичу децје језичко стваралаштво; уочавају важност креативности у укупном децјем развоју; оплемењују сопствене и стваралачке потенцијале деце; користећи могућности савременог контекста, развијају и креирају програме, игре и активности које стимулишу децје језичко стваралаштво; вреднују важност усавршавања, праћења и примене новина у струци.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	1. Уводни импулси. Развијање децјег стваралаштва (појам, карактеристике и функције стваралаштва, васпитно-образовни задаци, услови и поступци за развијање стваралаштва; формално-функционална обележја језика и стваралачка природа човека; језик као инстанца стваралаштва). 2. Језичко стваралаштво (појмовно и теоријско одређење; продукти језичког стваралаштва; карактеристике језичких творевина деце). 3. Говорне игре у којима долази до изражаја децје стваралаштво (о игри; говор у игри предшколског детета; симболичка игра и вербална комуникација деце). 4. Врсте језичких игара – фонолошке, лексичке, синтаксичке игре; игре граматичким формама и правилима; семантичке игре; римовање и стиховорство; стихови-цртежи и друге „песничке форме”. 5. Римована проза Бране Цветковића – полазиште за језичко стваралаштво деце. 6. Ршумовићеве риме у предшколским установама и језичко стваралаштво. 7. Стваралачка радионица Душана Душка Радовића. 8. Народна књижевност и језичко стваралаштво. 9. Примена фокализације за подстицање и неговање језичког стваралаштва деце. 10. „Деца путују по океану речи” – граматика и језичко стваралаштво (домаћа и страна искуства). 11. Од синтаксе до стваралаштва – могућности примене реченичне кондензације за стимулисање језичког стваралаштва деце. 12. Развијање језичког стваралаштва деце у различитим комуникативним дискурсима. 13. Систематско подстицање децјег језичког стваралаштва у предшколским установама. 14. Неговање језичког стваралаштва деце предшколског узраста – улога васпитача. 15. Закључна разматрања. <i>Од потенцијала до постигнућа</i> : путокази за унапређивање стваралаштва деце и васпитача.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	1. „Како стварамо језиком”, „Основна својства доброга говора” и др. – уводне језичке вежбе. 2. „Зашто је ово море негде изгужвано, а негде испеглаано?” и друге језичке творевине деце. 3. Оригинално коришћење гласова и слогова, стварање нових речи и исказа, римовање речи и измишљање стихова – стваралачки рад и презентација. 4. Скраћивање или проширивање приче, довршавање започете приче, писање приче на основу задатих речи, осмишљавање приче на одређену тему – стваралачки рад и презентација. 5. „Прича о ваљушкуну” и друге стиховане приче Бране Цветковића. 6. Могућности стваралачке обраде текста: „Узео сам хартију и оловку” Љубивоја Ршумовића. 7. Из стваралачке радионице Душана Радовића: сусрет са неубичајеним као подстицај приповедању: „Парче краља”, „Прича о Дилу Беру” и др. 8. Језичко стваралаштво деце подстакнуто народним баснама и кратким народним умотворинама. 9. „Вук и седам јарића” и употреба фокализације; „Црвенкапа” из визууре вука – стваралачки рад на задату тему и презентација. 10. Из синтаксичке парадигматике: развијањем реченичних кондензатора до стваралаштва. 11. Језичке игре са глаголским прилозима, игра „Ланац речи” и стиховорство. 12. Подстицање језичког стваралаштва кроз животне ситуације и споразумевање са другима. 13. Приказ неких начина систематског подстицаја децјег језичког стваралаштва. 14. Улога васпитача у неговању и подстицању језичког стваралаштва деце предшколског узраста (упитник; учествовање у дискусији). 15. Примери подстицања језичког стваралаштва кроз невербалне игре и активности, језичко-ликовно стваралаштво, језичко-музичко стваралаштво и игре активности.			
1	Каменов, Е. (2010). <i>Мудрост чула, 4. део – Децје говорно стваралаштво</i> . Нови Сад: Драгон.			
2	Каменов, Е., Филиповић, С. (2010). <i>Мудрост чула, 5. део – Децје драмско стваралаштво</i> . Нови Сад: Драгон			
3	Марјановић, А. и група аутора (1990). <i>Децје језичке игре</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства; Сарајево: Свјетлост.			
4	Јоцић, З. (2007). <i>Језичко стваралаштво ученика у настави граматике</i> . Београд: Учитељски факултет.			
5	Ђорђевић, И. (2016). <i>Методички приступи лингвистичкој грађи о глаголским прилозима</i> . Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” (поглавље: <i>Примена глаголских прилога за подстицање језичког стваралаштва и развоја говора деце предшколског узраста</i> , стр. 130–135).			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	2	0	0	0
Методе извођења наставе	Вежбе се одвијају у виду активне студентске радионице (вербално-текстуална метода, метода демонстрације, метода стваралачког рада; симулација, моделовање; презентовање индивидуално осмишљених језичких игара и активности и дискусија о посљедицама креирањем примененог знања из различитих области, а према савременом контексту и уз помоћ информационо-комуникационих технологија; самоорганизовано учење и учење откривањем).			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	/	писмени испит		/
практична настава	30	усмени испит		40
колоквијуми	30			/
семинари	/			/

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Култура различитости		
Наставник (за предавања)		проф. др Љубивоје Стојановић		
Наставник/сарадник (за вежбе)		проф. др Љубивоје Стојановић		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ	4	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни	
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Упознавање студената са важношћу различитости у свим њеним стваралачким облицима, што доприноси прогресији мултидисциплинарности и мултиетничности, подстичући друштвени бољитак. То је могуће само онда кад се различитост препозна као позитивна одредница, а не као препрека за стваралачку коегзистенцију.			
Исход предмета	Оспособљавање студената за темељно познавање људских права и слобода, што подразумева умеће повезивања основних знања из различитих научних области. Оспособљеност студената да стечена знања успешно примењују у практичном раду са децом различитог порекла и припадности. Подстицање креативних способности студената за даље стручно усавршавање и стваралачку иновативност.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	1. Стваралачки потенцијали различитости. 2. Уважавање другости других. 3. Мултиетничност као потенцијал. 4. Мултидисциплинарност као неопходност. 5. Религијски плурализам као културолошки подстицај. 6. Усаглашавање и приближавање различитих уверења. 7. Предшколци и разлике "одраслих". 8. Умеће подстицања добронамерности 9. Самопревазилажење као самопотврђивање .10. Васпитач као промотер културе различитости 11. Корелације традиционализма и модернаизма 12. Стваралачка прогресија и навијачка острашћеност 13. Идентитет и погрешне идентификације 14. Себедавање као надилажење егоизма 15. Одговорна личност и надилажење колективног егоизма.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Разматрање могућности креативног усаглашавања различитости. Путем интеракције у отвореној дебати на теме везане за осмишљавање различитости износиће се различита искуства из свакодневице. На тај начин остварује се дубље улажење у све сегменте живота, уместо повлачења у самодовољност. То ће их стварно оспособити да решавају животне проблеме, а не само да их идентификују. Тако се покрећу стваралачке активности које осмишљавају нове стваралачке форме које се заснивају на мултидисциплинарној креативности. Основне теме које ће се обрађивати путем дебате на вежбама биће: креативна различитост, стваралачка одговорност, отворена антропологија, радосни космоизам, мултидисциплинарност, мултиетничност, мултиконфесионалност, себедавање, доминација, дискриминација, идентитет, идентификације, индивидуални и колективни егоизам.			
Литература				
1	Стојановић, Љ. (2010): <i>Други и ја</i> . Београд: Завод за уџбенике.			
2	Стојановић, Љ. (2013): <i>Култура дијалога</i> , Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.			
3	Илић, В., (2014): <i>Култура конфликта</i> . Београд: Лагуна.			
4	Станковић, Д-В., Стојановић, Љ. (2016). <i>Етика</i> . Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.			
5	Стојановић, Љ. (2017): <i>Култура различитости</i> . Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	2	0	0	0
Методе извођења наставе	Програм се остварује на предавањима, вежбама, семинарима и консултацијама. После академског излагања отвориће се дебата у којој равноправно учествују сви присутни. Свако ће имати могућност да изложи своје ставове уз неговање културе слушања и уважавања другог и другачијег. Тако се креативно усавршава култура различитости.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		/
практична настава	20	усмени испит		40
колоквијуми	30			
семинари	/			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Хеуристичке дидактичке (математичке) игре			
Наставник (за предавања)	др Александра Мандић			
Наставник/сарадник (за вежбе)	др Александра Мандић			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	4	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни	
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Оспособљавање студената за примену хеуристичких метода, поступака и техника учења, креирање, имплементацију и евалуацију хеуристичких дидактичких игара које подстичу развој почетних математичких појмова код деце предшколског узраста.			
Исход предмета	По завршетку курса студенти ће разумети значај перцепције, визуелног мишљења, учења путем открића и решавања проблема, појам и врсте хеуристичких игара, њихову улогу и значај у формирању почетних математичких појмова. Схватиће везу између метода, техника и поступака учења, истраживачких активности деце и њихових постигнућа са друге стране. Биће оспособљени за креирање, примену и евалуацију различитих врста хеуристичких дидактичких игара у раду са децом предшколског узраста.			
Студијски програм				
Теоријска настава	Перцепција. Познавање облика. Гешталтни приступ Макса Вертхајмера формирању појмова. Визуелно мишљење. Слика – знак – реч. Брунерова теорија учења путем открића. Учење путем игре З. Дениза. Појам и класификација хеуристичких дидактичких игара према: циљевима, садржају, техникама откривања, облицима и средствима рада. Игре једначења. Игре визуелне дискриминације. Стваралачке математичке игре. Комбинаторне игре. Експерименталне математичке игре. Мултимедијалне дидактичке игре. Значај хеуристичких игара за развој креативности и афирмацију дечијег стваралаштва.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Студенти ће бити упознати за примерима и оспособљени за креирање различитих врста хеуристичких дидактичких игара које се заснивају на разноврсним модалитетима учења путем открића: игре визуелне дискриминације, игре једначења, стваралачке игре, комбинаторне игре, експерименталне игре – игре репрезентација и сл. У току практичне наставе биће укључени у креирање мултимедијалних формата хеуристичких дидактичких игара.			
Литература				
1	А. Мандић (2014): <i>Хеуристичке дидактичке (математичке) игре</i>			
2	R. Arnhajm (1995): <i>Vizuelno mišljenje</i> . Beograd: Univerzitet umetnosti.			
3	R. Arnhajm (2003): <i>Novi eseji o psihologiji umetnosti</i> . Beograd: Univerzitet umetnosti.			
4				
5				
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	2	0	0	0
Методе извођења наставе	Усменог излагања, демонстративно-илустративна, проблемска и пројектна.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		/
практична настава	60	усмени испит		30
колоквијуми	/			
семинари	/			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Методологија педагошких истраживања		
Наставник (за предавања)		проф. др Александар Стојановић		
Наставник/сарадник (за вежбе)		проф. др Александар Стојановић		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		4	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Да струковни мастер васпитачи схвате разлике у истраживачким парадигмама у педагогији; да се упознају са различитим истраживачким приступима, врстама, методама и организацијом научног истраживања; да се оспособе за уочавање проблема за истраживања у васпитно-образовној пракси, израду пројекта истраживања и примену истраживачких техника; оспособе за израду и примену инструмената, реализацију истраживања и анализу резултата.			
Исход предмета	Оспособљеност студената примену различитих истраживачких парадигми, за анализу педагошких истраживања, за израду пројекта педагошког истраживања и израду инструмената (и проверу њихових метријских карактеристика), за квантитативну и квалитативну обраду података и писање извештаја о обављеном истраживању.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	Научни метод; појам и задаци методологије педагогије; карактеристике различитих епистемолошко-методолошких парадигми у педагогији; Појам педагошког научног закона у педагогији и његова структура; карактеристике научних чињеница; појам и карактеристике научних истраживања у педагогији; врсте истраживања у педагогији и њихове карактеристике; циљеви педагошког истраживања; етапе педагошког истраживања; избор и формулација проблема педагошког истраживања; Пројекат истраживања – структура идејног, студијског и техничког пројекта; реализација истраживања и извештај о истраживању; експеримент у педагошким истраживањима; методе истраживања у педагогији; мерење у педагогији; појам и врсте популације и узорка; технике и инструменти у педагошком истраживању; систематско посматрање; анализа садржаја; анкетирање; интервјуисање; тестирање; скалирање.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Формулација и избор проблема за истраживање; анализа идејног, студијског и техничког пројекта, анализа садржинске разраде проблема у пројектима истраживања студената, анализа методолошког оквира за истраживање проблема у пројектима истраживања студената, квантитативна и квалитативна обрада података, анализа извештаја истраживања, анализа инструмената које су студенти радили, анализа метријских карактеристика инструмената које су студенти радили.			
Литература				
1	Савићевић, Д. (1996), <i>Методологија истраживања у васпитању и образовању</i> . Врање: Учитељски факултет (стр. 57-115; 177-211).			
2	Гојков, Г. (2006), <i>Метатеоријске концепције педагошке методологије</i> , Вршац, Виша школа за образовање васпитача (стр. 9–105).			
3	Ристић, Ж. (2008), <i>О знању, методу и истраживању</i> , Београд, ИПИ (стр. 25–72; 134–175).			
4	Маловић, М., Стојановић, А. (2018), <i>Методологија педагошких истраживања – приручник</i> , Вршац, ВШВ.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	2	0	0	0
Методе извођења наставе	Образлагање са реторичким питањима, метода дискурса и логичко структурисање предмета расправе, шематско приказивање структуре садржаја, образлагање ставова у расправи, пројектна метода, критичко проучавање литературе, самоорганизовано и интерактивно учење; расправа на унапред најављену тему.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		10	писмени испит	20
практична настава		20	усмени испит	30
колоквијуми		10		
семинари		10		

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Традиционална култура Рома и предшколско дете		
Наставник (за предавања)		др Марија Александровић		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Марија Александровић		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		4	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Оспособити студенте да упознају традиционалну културу Рома и њен значај у раду са децом предшколског узраста.			
Исход предмета	Студенти су у стању да препознају културно наслеђе Рома и његов васпитно-образовни утицај на дете предшколског узраста.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	<p>У склопу курса студенти ће слушати следеће области:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стереотипи и предрасуде према ромској култури 2. Ромска култура као историјска категорија 3. Процеси који утичу на промену идентитета 4. Ромска традиционална култура 5. Шта је ромска култура? 6. Традиционална подела ромских група у Србији 7. Усмена традиција Рома 8. Ромска занимања 9. Обичаји и веровања Рома 10. Верски празници Рома 11. Обичајно право код Рома 12. Ромско дете у ПУ – језичке и културне баријере 13. Садржаји из ромске културе у служби развијања интеркултуралности у ПУ 14. Васпитно-образовна улога културе 15. Родитељи и културно наслеђе као чиниоци који утичу на развој детета 			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Студенти ће кроз примере из ромске културе упознати традицију ромске заједнице која има утицај на дете у ПУ.			
Литература				
1	Д. Ацковић, <i>Традиционална култура Рома у Србији</i> , Београд : Rrominterpress, 2013.			
2	Д. Ацковић, <i>Писани световни и духовни текстови на ромском и о Ромима</i> , Београд: Rrominterpress, 2014.			
3	Р. Ђурић, Д. Ацковић, <i>Речник ромских симбола</i> , Београд: Rrominterpress, 2010.			
4	М. Александровић, <i>Баџила сам јабуку у пећ</i> , Нови Сад: Завод за културу Војводине, 2012.			
5	С. Савић, <i>Увод у Ромологију</i> , Београд: Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије, 2019.			
6	Р.Ђурић, <i>Историја Рома</i> , Београд: Политика, 2006.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
2	2	0	0	0
Методе извођења наставе	Вежбе – комуникативна метода којом се образлаже сопствено мишљење; илустрација; сучељавање мишљења; дискусија; излагање.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		/
практична настава	/	усмени испит		50
колоквијуми	10			
семинари	20			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Методика упознавања околине		
Наставник (за предавања)		Др Даница Веселинов		
Наставник/сарадник (за вежбе)		Др Даница Веселинов		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		6	Статус предмета (обавезни/изборни)	
Услов		Нема.		
Циљ предмета		Обогаћивање постојећих знања студената и унапређивање дидактиких компетенција за рад са предшколском децом у области упознавања околине. Повезивање савремених дидактичких концепција и педагошких теорија са методичким инструкцијама, с циљем иновирања васпитно-образовне праксе у области упознавања околине.		
Исход предмета		Након завршеног курса студенти треба да буду оспособљени за следеће: повезивање претходних знања са новим достигнућима из дидактичко-методичких области, са посебним освртом на област упознавања околине; примењивање и конструисање хеуристичких ситуација и активности за децу из упознавања околине, уз употребу хеуристичких метода; анализирање и реконструисање постојећих садржаја из упознавања околине који се користе у предшколским установама, ради унапређивања методичке праксе; интегрисање садржаја из других васпитно-образовних области и интердисциплинарни приступ у креирању активности из области упознавања околине; планирање, праћење и евалуацију рада из области упознавања околине кроз мини пројекте.		
Садржај предмета				
Теоријска настава		1. Повезивање савремених педагошких теорија и дидактичких концепција са васпитно-образовном праксом из области упознавања околине. 2. Примена дидактичко-методичких принципа у области упознавања околине. 3. Осмишљавање активности уз креативан избор дидактичко-методичке апаратуре (истраживачке стратегије, методе рада, облици рада, дидактичка средства). 4. Могућности примене хеуристичких метода у области упознавања околине на трансформисаним садржајима из природних наука – кретање, магнетизам, топлотна својства тела, растворљивост, плута – тоне, законитости оптике. 5. Стваралачки приступ у креирању активности из области саобраћаја, здравствено-хигијенских активности, активности које доприносе социјализацији, активности које доприносе развоју друштвеног понашања и моралном развоју. 6. Пројектни приступ учењу у области упознавања околине. 7. Примена еколошких садржаја и креирање еколошких радионица у контексту одрживог развоја. 8. Осмишљавање радионица и приредби тематски везаних за садржаје из упознавања околине. 9. Употреба савремених информационих технологија у циљу формирања појмова из природе и друштва. 10. Планирање и програмирање рада са децом у области упознавања околине. 11. Праћење и евалуација резултата рада деце у области упознавања околине. 12. Методологија емпиријских истраживања у васпитно-образовном раду из области упознавања околине.		
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)		Повезивање савремених педагошких теорија и дидактичких концепција са практичним радом у области упознавања околине. Тумачење повезаности општег циља предшколског васпитања и образовања са циљевима и задацима методике упознавања околине. Тумачење улоге васпитача и васпитних стилова са специфичним циљевима и задацима методике упознавања околине. Педагошке и дидактичко-методичке компетенције васпитача неопходне за операционализацију дидактичко-методичких активности из области упознавања околине. Реализација дидактичко-методичких принципа у области упознавања околине. Скицирање активности уз одговарајући и креативни приступ у избору метода рада, облика рада, дидактичких средстава. Планирање и креирање васпитно-образовних активности путем хеуристичког дидактичког моделовања – хеуристички разговор, метода увиђања смисла, хеуристичко посматрање, хеуристичко истраживање, прогнозирање, брејнсторминг. Промишљање и креирање активности и радионица из области еколошког васпитања. Креирање и реализација пројеката кроз три фазе: планирање (отварање), мониторинг (развијање) и евалуацију (затварање), са аутентичном документацијом у виду мултимедијалне презентације и панона. Употреба мултимедијалних средстава и креирање мултимедијалних презентација као аудиовизуелног средства рада, с циљем сврсисходнијег усвајања појмова из природе и друштва. Тематско планирање у области упознавања околине – формулисање тема, области и активности; креирање и ревидирање постојећих програма рада у предшколским установама. Евалуација и самоевалуација рада васпитача као рефлексивног практичара. Промишљање о акционим истраживањима у раду са децом из области упознавања околине – предмет, проблем, циљ, хипотезе, варијабле, методе, тумачење резултата и дискусија, закључци.		
Литература				
1	Веселинов, Д., Пртљага, С. (2016). <i>Методика упознавања околине: приручник за самосталан рад студената</i> . Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.			
2	<i>Године узлета: основе програма предшколског васпитања и образовања</i> (2019). Београд: Просветни преглед: Министарство просвете, науке и технолошког развоја.			
3	Каменов, Е. (2004). <i>Зелена планета: програм васпитања и образовања за заштиту животне средине деце предшколског и млађег школског узраста</i> . Нови Сад: Драгон.			
4	Бојовић, Д. (2011). <i>Природа деци приповеда: упознавање природе кроз драмски метод</i> . Београд: Центар за примењену психологију.			
5	Кундачина, М. (2010). <i>Еколошко васпитање</i> . Ужице: Учитељски факултет.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
4	1	0	0	0
Методе извођења наставе		Хеуристичке стратегије поучавања (антиципаторска метода, метода хеуристичког разговора, метода сценарија), метода дискурса, пројект метода, дискусоне групе и радионице.		
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	
активност у току предавања		20	писмени испит	
практична настава		40	усмени испит	
колоквијуми		/		
семинари		/		
		/		
		/		

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Културно наслеђе и предшколско дете		
Наставник (за предавања)		др Мирча Маран		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Мирча Маран		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		6	Статус предмета (обавезни/изборни)	
Услов		Нема.		
Циљ предмета		Студенти треба да упознају основне карактеристике и теоријске и практичне основе рада са предшколском децом у културним установама које се баве очувањем материјалног и нематеријалног културног наслеђа, као и саму васпитно-образовну улогу окружења, а пре свега музеја, библиотека, позоришта и сличних установа у раду са децом предшколског узраста; да се оспособе за критичко промишљање о основним питањима значаја материјалног и нематеријалног културног наслеђа у образовно-васпитном процесу, да се упознају са најзначајнијим методама и активностима које може користити васпитач, музејски педагог, библиотекар и др. у просторијама културних установа у раду са децом.		
Исход предмета		Оспособљавање за критичко промишљање о основним питањима васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста у амбијенту музеја, библиотеке, позоришта, споменика културе или других установа које се баве очувањем културног наслеђа; усвајање научне и стручне терминологије из области етнологије и антропологије, музеологије, библиотекарства и појмова која се односи на педагошки значај материјалног и нематеријалног културног наслеђа; упознавање студената са значајем педагошке функције музеја, галерија, библиотека, позоришта, културно-историјских споменика, домова културе у савременом друштву.		
Садржај предмета				
Теоријска настава		<p>Основни појмови и разумевање наука које се баве материјалним и нематеријалним културним наслеђем и педагошког рада и сарадње са културним установама које су компетентне у овим областима; историјски развој, значај, улога и функција наука и установа које се баве материјалним и нематеријалним културним наслеђем код нас и у свету; могућност искоришћавања простора и амбијента присутног у установама која се налазе у окружењу, споменика културе и сл. у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста и утврђивање васпитно-образовне улоге које културно наслеђе може имати на формирање идентитета, толеранције, естетских и моралних вредности итд.</p> <p style="text-align: center;">1. Материјална и нематеријална културна баштина</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Основи етнологије и антропологије 3. Основи археологије 4. Увод у историјску науку 5. Музеологија и заштита споменика културе 6. Библиотекарство 7. Позоришна уметност 8. Религија и културно наслеђе 9. Народна књижевност и музика као значајни елементи културне баштине 10. Народна и грађанска ношња, покућство, оруђе и оружје 11. Стари занати 12. Значај, улога и функција установа која се баве материјалном и нематеријалном културном баштином 13. Коришћење културне баштине у раду са предшколском децом 14. Могућности сарадње предшколских установа са установама која се баве материјалном и нематеријалном баштином 15. Могућност искоришћавања простора и амбијента музеја, галерија и споменика културе који се налазе у окружењу 		
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)		<p>Расправа о теоријским садржајима, сучељавање мишљења, писање семинарских радова и њихово образлагање. Истраживачки рад на терену, у установама из окружења у којима се могу одвијати неки облици рада са децом предшколског узраста.</p> <p>Семинарски радови на теме из области етнологије, антропологије, увода у историју, музеологије.</p> <p>Разговори и сучељавање мишљења о материјалном и нематеријалном наслеђу и утицају религије на културно наслеђе.</p> <p>Истраживања на тему најзначајнијих елемената културне баштине у окружењу.</p> <p>Идеје о могућностима сарадње предшколских установа са установама која се баве материјалном и нематеријалном баштином и о коришћењу тих садржаја у раду са децом предшколског узраста.</p> <p>Писање и приказивање семинарских радова на ту тему.</p>		
Литература				
1	Jovana Milutinović, <i>Humanistički pristup vaspitno-obrazovnoj ulozi muzeja</i> , Savez pedagoških društava Vojvodine, Novi Sad; Viša škola za obrazovanje vaspitača, Vršac, 2003.			
2	Milan Todorović, <i>Pedagoška funkcija biblioteka, muzeja i arhiva i oblici saradnje sa školama: priručnik za nastavnike, bibliotekare, muzeologe i arhiviste</i> , Sremski Karlovci, 1977.			
3	Мирослава Лукић Крестановић, Драгана Радојчић, „Нематеријално културно наслеђе у Србији. Праксе, знања и иницијативе“, Зборник Етнографског музеја, књ. 79 (2015), стр. 165–178.			
4	Marija Ščekić, „Škole i muzeji kao socijalni i vaspitni partneri“, <i>Školski čas srpskog jezika i književnosti: časopis za metodiku nastave srpskog jezika i književnosti</i> , god. 23, br. 2, Beograd, 2005.			
5	Vesna Milić, Jelica Radovanović, Olivera Nožinić, <i>Muzejske zbirke i izložbe kao resursi okruženja u nastavi</i> , Beograd: Muzej savremene umetnosti, 2008.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања		Вежбе		ДОН
4		1		0
Студијски истраживачки рад		Остали часови		
0		0		
Методе извођења наставе		Настава се одвија у виду излагања и активних студентских радионица; расправа на унапред најављену тему; образлагање ставова у расправи.		
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена		Завршни испит
поена		поена		поена
активност у току предавања		10		писмени испит
практична настава		20		усмени испит
колоквијуми		/		/
семинари		20		50

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Социологија детињства		
Наставник (за предавања)		др Славица Коматина		
Наставник/сарадник (за вежбе)				
Наставник/сарадник (за ДОН)				
Број ЕСПБ	6	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни	
Услов				
Циљ предмета	Упознавање студената са детињством као друштвеним феноменом који се мења у зависности од друштвено-историјског контекста у коме се одвија, са посебним акцентом на детињство у модерној породици. Разумевање актуелног конструкта детињства и његовог значаја за функционисање савремене породице усредштене на дете. Сагледавање бројних противуречности и великих изазова са којима се суочавају савремени родитељи у условима опадања наталитета, све веће редукције породичних функција и свеопште кризе породичних вредности.			
Исход предмета	Студенти разумеју детињство у његовом актуелном контексту, дечју перспективу и перцепцију света и актуелне проблеме са којима се суочавају током процеса социјализације. Оспособљени су да критички сагледавају друштвено-историјске околности у којима одрастају савремена деца, изазове модерног родитељства и међугенерациских односа родитеља и деце.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	Појам и развој концепта детињства. Детињство као друштвено конструисана пракса. Карактеристике савремене породице усредштене на дете и изазова родитељства, посебно мајчинства и посебно очинства, у савременом друштву. Однос друштва према породици и одрастању деце у условима опадања наталитета, интензивног старења становништва и све веће компетитивности у расподели ресурса између најмлађих и најстаријих. Злостављање и занемаривање деце у савременом друштву.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Студијски истраживачки рад: Истраживање услова рађања, неговања и подизања и васпитања деце у савременој породици и карактеристике везане за нашу укупну друштвено-економску и културну климу, али и за варијетете и специфичности у појединим локалним срединама.			
Литература				
1	Томановић, С. (2004). <i>Социологија детињства</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.			
2	Милић, А. (2007). <i>Социологија породице</i> . Београд: Чигоја штампа.			
3	Аријес, Ф. (1989). <i>Векови детињства</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.			
4	Требјешанин, Ж. и Јовановић, Г. (2014). Промене у схватању детета у српској култури у последњих двадесет пет година. <i>Примењена психологија, VOL. 7(4), стр. 549-563</i> .			
5	Коматина, С. и Каплановић, Ј. (2019). „Изазови социјализације у савременом друштву и перспективе у образовању даровитих“. У: 24. округли сто о даровитости: <i>Достигнућа и перспективе у образовању даровитих</i> . Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“ и Arad: Universitatea de Vest „Aurel Vlaicu. (165-180).			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
1	2			
Методе извођења наставе	Уводна предавања методом академског излагања, образлагањем са реторичким питањима и шематским презентацијама основног садржаја. Дијалози и расправе на унапред задате теме. Консултативно праћење и усмеравање студијског истраживачког рада.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		
практична настава		усмени испит		50
колоквијуми				
семинари	40			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Даровитост на предшколском узрасту		
Наставник (за предавања)		Др Даница Веселинов		
Наставник/сарадник (за вежбе)		Др Даница Веселинов		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ	6	Статус предмета (обавезни/изборни)		изборни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Обогађивање постојећих и стицање нових знања о феномену даровитости деце предшколског узраста. Оспособљавање студената за рану идентификацију даровитости код деце предшколског узраста.			
Исход предмета	Након завршеног курса студенти треба да буду оспособљени за следеће: дефинисање, парафразирање и резимирање појмова <i>даровитост</i> и <i>креативност</i> ; анализирање, преиспитивање и модификовање савремених педагошких и дидактичких теорија о даровитости, с циљем обогађивања васпитнообразовне праксе подстицањем даровитости код деце; идентификовање даровитости деце предшколског узраста; планирање и креирање стратегија, метода и активности које подстичу даровитост код деце предшколског узраста; евалуирају и аргументују реализоване активности и предлажу изазовне проксималне стратегија ради обогађивања праксе у раду са даровитом децом.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	1. Даровитост на предшколском узрасту (појам, различита тумачења даровитости, карактеристике даровите деце). 2. Креативност и могућности подстицања креативности на предшколском узрасту (флуентност, флексибилност, оригиналност, дивергентна продукција). 3. Компетенције васпитача у идентификацији и подстицању даровитости и креативности. 4. Породица и даровита деца. 5. Предности и ограничења акцелерације. 6. Теоријске концепције и дидактичка решења у подстицању даровитости (хеуристичке стратегије, ко-конструктивистички приступ, технике симулације и антиципације, саморегулисано учење). 7. Стратегије подстицања креативности. 8. Идентификатори ране даровитости за когнитивни развој, језички развој, моторни развој, музичку даровитост, социјализацију и самопомоћ. 9. Подстицање саморегулисаног учења код даровите деце. 10. Креирање подстицајног дидактичког окружења за рад са даровитом децом. 11. Интегрисани курикулум у функцији подстицања даровитости.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Дискутовање о различитим дефинисањима даровитости. Тумачење резултата истраживања о успесима и неуспесима даровите деце. Даровитост и подбацавање. Креативност на предшколском узрасту. Вишеструке интелигенције и даровита деца. Листе за проверу и скале процене даровитости – листе за проверу математичких способности, за проверу способности из области природних наука, за проверу креативног рада, за проверу уметничких способности, за проверу физичких способности. Обогађивање курикулума кроз креирање васпитно-образовних активности комбинавањем стратегија подстицања даровитости, путем планирања и реализовања мини пројеката и интегрисаног приступа учењу. Значај менторског рада са даровитом децом. Примери добре праксе и скицирање листа за проверу добре праксе. Индивидуализовани и диференцирани рад са даровитом децом – промишљање стратегија и метода рада, креирање активности и дидактичког материјала. Конструисање синаписа за диференцирани предшколски курикулум оријентисан на даровиту децу.			
Литература				
1	George, D. (2005). <i>Образовање даровитих: како идентифицирати и образовати даровите и talentirane ученике</i> . Zagreb: Educa.			
2	Gojkov, G. (2016). Daroviti u didaktičkoj kulturi postmoderne. U: Gojkov, G., Stojanović, A. (ured.) (2016). <i>Daroviti i didaktička kultura</i> (str. 129–152). Vršac: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov”; Arad: Universitatea de Vest "Aurel Vlaicu".			
3	Đorđević, B. (2005). <i>Darovitost i kreativnost dece i mladih</i> . Vršac: Viša škola za obrazovanje vaspitača.			
4	Ђорђевић, Ј. (2015). Креативност – подстицање и неговање. У: Гојков, Г., Стојановић, А. (уред.) (2015). <i>Даровитост и креативност – развојна перспектива креативне перформансе</i> (стр. 79–87); Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” ; Arad: Universitatea de Vest "Aurel Vlaicu".			
5	Cvetković Lay, J., Pečjak, V. (2004). <i>Možeš i drukčije: Priručnik s vježbama za poticanje kreativnog mišljenja</i> . Zagreb: Alinea.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
4	3	0	0	0
Методе извођења наставе	Метода теоријске анализе, метода дискурса кроз дискусионе групе и радионице, метода антиципације и прогнозирања, Делфи метода.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	20	писмени испит		/
практична настава	30	усмени испит		30
колоквијуми	/			
семинари	20			

Спецификација предмета за књигу предмета				
Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Функционална писменост			
Наставник (за предавања)	др Ивана Ђорђевић			
Наставник/сарадник (за вежбе)	др Ивана Ђорђевић			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	6	Статус предмета (обавезни/изборни)		изборни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Надограђивање функционалне писмености студената струковних мастер студија у конкретним комуникативним ситуацијама. Оснаживање вештина сналажења у језику академске литературе и налажења научних информација у савременом контексту и ери информационо-комуникационих технологија. Стицање продубљених знања и развој вештина потребних за писање основних пословних регистара везаних за струку.			
Исход предмета	По успешном завршетку курса, од студената се очекује да: разумеју писане упуте у свакодневном животу; разликују модалитете публикација научних информација; успешно употребљавају информационо-комуникационе технологије за проналажење научних информација; ефикасно врше административно-пословну кореспонденцију у васпитно-образовном контексту; вреднују важност сталног развијања функционалне писмености.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	1. Увод. Писменост као први и најважнији корак ка човековој еманципацији. 2. Од традиционалног концепта до концепта нове функционалне писмености. 3. Функционална писменост (појмовно и термилошко одређење). 4. Савремена виђења функционалне писмености и њене улоге у друштву. 5. Функционална (не)писменост у региону и код нас (истраживања). 6. Библиографска писменост: библиографски извори научних информација. 7. Библиографска писменост: приступ научним информацијама у Србији и др. 8. Научна писменост: модалитети публикација. 9. Научна писменост: препознавање потребе за информацијом – постављање / дефинисање питања или проблема, проналажење и критичко евалуирање информација и извора; организовање информација. 10. Научна писменост: етичко и легално коришћење информација и извора. 11. Пословна писменост: типови текстова и типологија докумената. 12. Пословна писменост: лексичка и морфолошка структура докумената. 13. Функционална писменост и језичка култура. 14. Функционална писменост и самообразовање. 15. Закључна разматрања. (Функционална) писменост васпитача у 21. веку – стање, изазови и перспективе.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	1. Концептуализација функционалне писмености и њене импликације у васпитној пракси – вежбе усмерене на откривање владајућих концепата о функционалној писмености у савременом васпитно-образовном контексту; когнитивни приступ. 2. Самопроцена функционалне писмености (упитник). 3. Разумевање упута у разним видовима и на разним нивоима језичког општења и примена књижевнोजичке норме у разноврсним комуникативним ситуацијама (вежбе са вишеструким захтевима). 4. Библиографски извори научних информација – претраге библиографских система, сервиса и база (задачи истраживачког типа). 5. Библиографски извори научних информација – претраге каталога библиотека, портала, отворених архива (задачи истраживачког типа). 6. Приступ научним информацијама у Србији – употреба Кооперативног онлајн библиографског система и сервиса COBISS (задачи истраживачког типа). 7. Приступ научним информацијама у Србији – коришћење Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку KoBSON и др. (задачи истраживачког типа). 8. Како пронаћи књиге и тезе у штампаном и електронском облику. 9. Где и како извршити претраживање и доћи до потребних референци; како сачувати и цитирати пронађене референце. 10. Пут до часописа (Српски цитатни индекс SCIndeks, Web of Science, SCOPUS, Google Scholar и др.; како тражити: ELECAS – база података о научним часописима доступним у Србији у електронском или штампаном облику). 11. Пословна писменост – израда и исправке пословних, индивидуално-потврђених и кореспонденцијских текстова (писање молби, жалби, извештаја). 12. Пословна писменост – писање биографија, обавештења, дописа. 13. Израда сталних (типских) и варијабилних делова докумената. 14. Рад на одабраном корпусу текстова из различитих функционалних стилова српског језика, с акцентом на анализи нестандарднојезичких облика српског језика на свим његовим нивоима. 15. Завршна вежба. „Поља будућег развоја”: мапирање, препознавање и разматрање могућности за даље унапређивање функционалне писмености полазника курса (активности у домену креативне наставе).			
1	Клеут, М. (2010). <i>Научно дело од истраживања до штампе: техника научноистраживачког рада</i> . Београд: Академска књига.			
2	Alibabić, Š. (1994). <i>Funkcionalna pismenost i samoobrazovanje</i> . Београд : Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.			
3	Кузмановић Јовановић, А., Андријевић, М., Филиповић, Ј. (2012). <i>Приручник из академског писања</i> . Београд : Чигоја штампа (одељак: 3. Потрага за информацијама, 16–23 и 69–73).			
4	Избор из радова: Алибабић, Ш., Медић, С., Левков, Ј. (2011). Писменост као кључна компетенција у европској политици образовања одраслих. <i>Иновације у настави</i> , 3, 5–19. // Кулић, Р., Ђурић, И. (2012). Функционална писменост у концепцији базичног образовања и васпитања. <i>Иновације у настави</i> , 25, 89–97.			
5	Ђорђевић, И. (2017). Towards a More Functional Literacy Teaching / Spre o învățare literară mai funcțională. <i>Studii de știință și cultură (Studies of Science and Culture)</i> , XIII / 2, Arad : Vasile Goldis Univ. Press, 75–82.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
4	3	0	0	0
Методе извођења наставе	Академско излагање, вежбе и консултативни рад. Текст-метода, симулација. Решавање истраживачких задатака у групама, излагање и компарирање резултата рада, дискусија; самоорганизовано учење и откривање. Индивидуализација наставе израдом и исправкама семинарских радова.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	/	писмени испит		20
практична настава	20	усмени испит		30
колоквијуми	/			/
семинари	30			/

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Традиционалне игре		
Наставник (за предавања)		др Мирча Маран		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Мирча Маран		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ		6	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Студент струковних мастер студија треба да стекне теоријско-практична знања и вештине из области етнологије антропологије и других видова народног стваралаштва да би вештине и знања применио у раду са децом предшколског узраста.			
Исход предмета	Оспособљеност за рад са децом предшколског узраста за интерпретацију и презентацију традиционалних игара и других активности. Стварање естетског укуса као и неговање љубави и успостављење правоодноса према истинским и провереним културним вредностима.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	1. Појам традиционалних игара. Пут од обреда до игре; 2. Врсте традиционалних игара; 3. Упознавање традиције свог народа и културне баштине; 4. Упознавање са елементима културе других народа; 5. Традиционалне дечије игре на територији Војводине; 6. Традиционалне дечије игре Румуна на територије Војводине; 7. Традиционалне дечије игре Рома на територији Војводине; 8. Деца уче у природи – традиционалне игре и активности; 9. Разумевање свакодневног живота и обичаја некада и сада. 10. Оралне ритуале и обреди (Божић, Врбица, Цвети, Ускрс, Ђурђевдан); 11. Тајанствени предмети, саставни део дечијих игара; 12. Традиционалне игре за предшколску децу; 13. Пословице, изреке, загонетке, брзалице, бројалице; 14. Игре лоптом у прошлости; 15. Писмени испит.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	1. Интерактивна настава. 2. Примери. Демонстрација. Коментари; 3. Истраживање. Излагање; 4. Интерактивна настава. Power point презентација; 5. Power point презентација. Коментари; 6. Power point презентација. Коментари; 7. Power point презентација. Коментари; 8. Излагање. Дискусије; 9. Истраживање. Power point презентација; 10. Излагање. Коментари; 11. Истраживање. Излагање; 12. Power point презентација; 13. Интерактивна настава. Коментари; 14. Power point презентација; 15. Умени испит.			
Литература				
1	Сикимич, љубица:2001; Дечија игра некад и сад, Креативни центар, Србија.			
2	Спасојевић, Драган (2011): Традиционалне игре, Завод за уџбенике, Београд.			
3	Evseev, Ivan:1994, Jocuri tradiționale de copii (Rădăcini mitico-rituale), Excelsior, Timișoara, Ro.			
4	Huizinka, Johan:2003, Homo ludens (încercarea de determinare a elementului ludic al culturii, Ro.			
5	Глигоријевић, Б.:1961, Дечија игра и њена васпитна вредност, Издавачко предузеће „Рад“, Београд.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
4	3	0	0	
Методе извођења наставе	Предавања. Вежбе. Индивидуални рад. Рад у малим групама. Анализа примера. Сценски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		/
практична настава	30	усмени испит		30
колоквијуми	/			
семинари	30			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Историја и предшколско дете		
Наставник (за предавања)		др Мирча Маран		
Наставник/сарадник (за вежбе)		др Мирча Маран		
Наставник/сарадник (за ДОН)				
Број ЕСПБ		6	Статус предмета (обавезни/изборни)	
Услов		Нема.		
Циљ предмета		Студенти треба да упознају које историјске садржаје и биографије знаменитих историјских личности могу да користе у раду са предшколском децом, као и теоријске и практичне основе рада са предшколском децом у упознавању најзначајнијих историјских догађаја и личности; да се оспособе за критичко промишљање о основним питањима значаја историјског развоја друштва и улоге личности у историји; да се упознају са најзначајнијим методама и активностима које може користити васпитач у раду са децом са циљем њиховог постепеног увођења у познавање прошлости, неких догађаја приступачних предшколском детету и живота и дела неких од најзначајнијих личности које су обележиле прошлост нашег друштва.		
Исход предмета		Оспособљавање за критичко промишљање о основним питањима васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста из области упознавања неких историјских садржаја који су приступачни деци овог узраста; усвајање научне и стручне терминологије из области историје; упознавање студената са значајем педагошке улоге историјских садржаја у раду са децом предшколског узраста и њиховог утицаја на формирање личности, идентитета и интересовања деце за упознавање прошлости.		
Садржај предмета				
Теоријска настава		<p>Основни појмови и разумевање историје и улоге личности у историји; сазнајна и етичка компонента упознавања значајних догађаја, процеса и живота и дела важних историјских личности; могућности коришћења историјских садржаја у раду са децом предшколског узраста и утврђивање васпитно-образовне улоге коју примери из историје могу имати на формирање идентитета, толеранције, естетских и моралних вредности итд.</p> <p style="text-align: center;">1. Историја као наука. Дефиниција и предмет историје</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Историјски извори 3. Најзначајнији правци у историографији 4. Улога личности у историји 5. Детињство у прошлости 6. Историја свакодневног живота 7. Усмена историја у савременој историјској науци 8. Историја и религија 9. Сазнајна компонента историјских садржаја 10. Етичка компонента историјских догађаја 11. Психолошки и дидактички принципи историјске науке 12. Могућности коришћења историјских садржаја у раду са предшколском децом 13. Коришћење ликовног материјала са историјским садржајем 14. Елементи завичајне историје у васпитно-образовном раду 15. Утицај историје на формирање идентитета, толеранције, естетских и моралних вредности 		
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)		<p>Расправа о теоријским садржајима, сучељавање мишљења, писање семинарских радова и њихово образлагање.</p> <p>Дискусије на тему увода у историјску науку и значаја историјских извора за спознавање и тумачење историјске истине.</p> <p>Семинарски радови на тему најзначајнијих праваца у историографији.</p> <p>Сучељавање мишљења о улози личности у историји. Истраживање на тему детињства у прошлости, историје свакодневног живота и усмене историје.</p> <p>Дискусија о улози религије у историјском развоју друштва. Дискусија на тему који историјски садржаји и који ликовни материјали би били прикладни за рад са децом предшколског узраста.</p> <p>Мишљења о утицају историје на формирање личности.</p> <p>Идеје о коришћењу тема из завичајне историје у васпитно-образовном раду.</p> <p>Семинарски радови на тему могућности коришћења историјских садржаја у раду са предшколском децом.</p>		
Литература				
		1	<i>Нова историја српског народа</i> – приредио Душан Батаковић, Београд: Наш дом, 2010.	
		2	Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i> , Нови Сад: Пан књига, 2010.	
		3	Борислава Љилић, <i>Из историје српског народа: знамените личности српске науке и културе</i> , књига 5, Београд: Институт за политичке студије, 2005.	
		4	Ернст Х. Гомбрих, <i>Кратка историја света за младе</i> , Београд: Геопоетика, 2007.	
		5	<i>Ilustrovana istorija sveta od praistorijskog doba do danas</i> , s nemačkog preveli Maja Uzelac i Miro Rajković, Zagreb–Beograd (Zagreb: Stvarnost; Београд: Просвета), 1970.	
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања		Вежбе		ДОН
4		3		0
				Студијски истраживачки рад
				0
				Остали часови
				0
Методе извођења наставе		Настава се одвија у виду излагања и активних студентских радионица; расправа на унапред најављену тему; образлагање ставова у расправи.		
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена		Завршни испит
поена				поена
активност у току предавања		10		писмени испит
практична настава		20		усмени испит
колоквијуми		/		
семинари		20		
				/
				50

Спецификација предмета за књигу предмета				
Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Књижевност и свет детињства (на српском језику)			
Наставник (за предавања)	проф. др Бриндуша Жујка			
Наставник/сарадник (за вежбе)	проф. др Бриндуша Жујка			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	6	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни	
Услов	Семинарски рад и есеј.			
Циљ предмета	<p>СТИЦАЊЕ ПРОДУБЉЕНИХ ЗНАЊА И РАЗВОЈ ВЕШТИНА ДА СЕ ПРОБЛЕМСКИ ИНТЕРПРЕТИРАЈУ ФЕНОМЕНИ И НОУМЕНИ КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ, КОЈЕ ЋЕ МАСТЕР ВАСПИТАЧИ МОЋИ СТВАРАЛАЧКИ ДА ПРИМЕНЕ У РАДУ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ КРЕАТИВНИХ ПОТЕНЦИЈАЛА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА.</p> <p>УНАПРЕЂИВАЊЕ СПОСОБНОСТИ СТУДЕНАТА ДА ТЕОРИЈСКИ И ПРАКТИЧНО ТУМАЧЕ САДРЖАЈЕ КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ, С ФОКУСОМ НА СВЕТ ДЕТИЊСТВА КАО ПОЉЕ ИНТЕРЕСОВАЊА И ЕМПАТИЈЕ ДЕЦЕ И ДОМИНАНТНЕ ТЕМЕ ПИСАЦА.</p>			
Исход предмета	<p>САВЛАДАВАЊЕМ ОВОГ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА, ОД СТУДЕНАТА СЕ ОЧЕКУЈЕ ДА: ТЕМЕЉНО ПОЗНАЈУ И РАЗУМЕЈУ КЊИЖЕВНОСТИ КАО УМЕТНОСТИ И НАУКЕ О КЊИЖЕВНОСТИ; УПОТРЕБОМ НАУЧНИХ МЕТОДА И ПОСТУПАКА, ТУМАЧЕ ЈЕЗИЧКЕ УМЕТНОСТИ И СРОДНА ПОЉА; ПОВЕЗУЈУ ОСНОВНА ЗНАЊА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ И СВЕТА ДЕТИЊСТВА И ДРУГИХ РАЗЛИЧИТИХ ОБЛАСТИ И ЊИХОВЕ ПРИМЕНЕ; ПРАТЕ И ПРИМЕЊУЈУ НОВИНЕ У КЊИЖЕВНОСТИ И КРИТИЦИ; САМОСТАЛНО КРЕИРАЈУ (НАУЧНЕ / СТРУЧНЕ) РАДОВЕ ИЗ ОВЕ ОБЛАСТИ И ПРОБЛЕМАТИКЕ.</p>			
Садржај предмета	<p>1. Уводна разматрања. (А) Књижевно-историјски и теоријски приступ предмету: писци и уметници о свету детињства као инспирацији и трајном садржају дела. (Б) Свет детињства и књижевност – теоријски приступ: тема, веза и однос.</p> <p>2. Детињство у делима светских и српских писаца.</p> <p>3. Методички приступ свету детињства: тумачење света детињства, игре и емпатије на примеру јунака Достојевског.</p> <p>4. Свет детињства и стваралаштво.</p> <p>5. Писац и свет детињства или партнерски однос писца и деце у српској поезији.</p> <p>6. Даца су народ посебан: преклапање биографије писца и биографије дела – аспекатска тумачења везе и односа уметника и детињства.</p> <p>7. Свет детињства у сликама нонсенса: педагошки и естетички слојеви значења.</p> <p>8. Породица и детињство: улога родитеља, дед(ов)а и бака у развоју деце у раном детињству.</p> <p>9. Књига и свет о мотивацији и самомотивацији даровите деце у раном детињству – васпитно-образовни аспект.</p> <p>10. Свет детињства и игра као метод и садржај рада васпитача у вртићу.</p> <p>11. Класична и модерна рецепција књижевности код деце – медији и естетички аспекти.</p> <p>12. Вечно дете под лупом критичара и писаца.</p> <p>13. Књижевност за децу и идеологија – књижевно-историјски оквир.</p> <p>14. Детињство и књижевност за децу као систем знања и учења.</p> <p>15. Закључна разматрања. Васпитни, образовни, етички и естетички садржаји књижевности за децу обликовани из слике света детињства – преглед српских историја књижевности за децу.</p>			
Теоријска настава	<p>1. (А) Анализа аутопоетичких коментара: И. Андрића, Б. Ђопића, Д. Радовића, Ј. Ршумовића и њихова интерпретација у песмама и интервјуима. (Б) Тумачење света детињства у књижевној критици: Вук Филиповић: „Свет детињства у делу Боре Станковића”.</p> <p>2. Тумачење света детињства и дечаштва у приповеткама „Деца” И. Андрића.</p> <p>3. М. Ф. Достојевски „Идиот”, Кнез Мишкин о детињству и игри (VI глава, први део).</p> <p>4. Иво Андрић: „Аска и вук” – улога породице у детињству: проблемско тумачење текста.</p> <p>5. Душан Радовић: „Поштована децо”.</p> <p>6. Аутопоетички коментари о детињству Душана Радовића, Стевана Раичковића, Љубивоја Ршумовића и других.</p> <p>7. „Изокренута прича” Бранка Ђопића, „Да ли ми верујете” Душана Радовића и други текстови.</p> <p>8. Тумачење феномена наглашеног одсуства оца у „Башти слезове боје” Бранка Ђопића.</p> <p>9. Структура и поруке песме „Књига” Матије Бећковића.</p> <p>10. Ђоржан и феномен игре у приповедачкој и романескној пројекцији И. Андрића.</p> <p>11. Слика света детињства код Змаја и савремених песника за децу – анализа рецепције порука преко књиге и електронских медија.</p> <p>12. Тумачење монографије „Ршумдани” – културолошки и етички аспект.</p> <p>13. Тумачење поеме „Ниси ти више мали” Матије Бећковића – културолошки оквир поруке.</p> <p>14. Тумачење песме „Хоћко-Нећко” Миломира Милинковића или поетске рефлексije и маштарије у функцији методике развоја васпитања и стварања карактера.</p> <p>15. Преглед садржаја историја, теорија и поетика књижевности за децу Миломира Милинковића и Тихомира Петровића.</p>			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	<p>1. (А) Анализа аутопоетичких коментара: И. Андрића, Б. Ђопића, Д. Радовића, Ј. Ршумовића и њихова интерпретација у песмама и интервјуима. (Б) Тумачење света детињства у књижевној критици: Вук Филиповић: „Свет детињства у делу Боре Станковића”.</p> <p>2. Тумачење света детињства и дечаштва у приповеткама „Деца” И. Андрића.</p> <p>3. М. Ф. Достојевски „Идиот”, Кнез Мишкин о детињству и игри (VI глава, први део).</p> <p>4. Иво Андрић: „Аска и вук” – улога породице у детињству: проблемско тумачење текста.</p> <p>5. Душан Радовић: „Поштована децо”.</p> <p>6. Аутопоетички коментари о детињству Душана Радовића, Стевана Раичковића, Љубивоја Ршумовића и других.</p> <p>7. „Изокренута прича” Бранка Ђопића, „Да ли ми верујете” Душана Радовића и други текстови.</p> <p>8. Тумачење феномена наглашеног одсуства оца у „Башти слезове боје” Бранка Ђопића.</p> <p>9. Структура и поруке песме „Књига” Матије Бећковића.</p> <p>10. Ђоржан и феномен игре у приповедачкој и романескној пројекцији И. Андрића.</p> <p>11. Слика света детињства код Змаја и савремених песника за децу – анализа рецепције порука преко књиге и електронских медија.</p> <p>12. Тумачење монографије „Ршумдани” – културолошки и етички аспект.</p> <p>13. Тумачење поеме „Ниси ти више мали” Матије Бећковића – културолошки оквир поруке.</p> <p>14. Тумачење песме „Хоћко-Нећко” Миломира Милинковића или поетске рефлексije и маштарије у функцији методике развоја васпитања и стварања карактера.</p> <p>15. Преглед садржаја историја, теорија и поетика књижевности за децу Миломира Милинковића и Тихомира Петровића.</p>			
Литература	<p>1 Тихомир Петровић: <i>Историја српске књижевности за децу</i>, Учитељски факултет, Врање, 2001.</p> <p>2 Воја Марјановић: <i>Књижевност за децу и младе</i>, књ. 1–3, Виша школа за образовање васпитача, Београд, 2001.</p> <p>3 Јован Љуштановић: <i>Брисање лава (поетика модерног и српска поезија за децу од 1951. до 1971. године)</i>, Дневник, Нови Сад, 2009.</p> <p>4 Драгољуб Гајић: <i>Књижевност за децу и омладину у листовима и часописима за децу и омладину у Војводини до Првог светског рата</i>, Сомбор, 2016.</p> <p>5 Милош М. Ђорђевић: <i>Нова књига о Андрићу</i>, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, Institut für Slavistik der Karl-Franzens-Universität Graz, Грац, 2016.</p>			
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
4	3	0	0	0
Методе извођења наставе	Академско излагање; вежбе. Анализа књижевних текстова, анализа теоријских текстова, дискусија о вези и односу књижевности и света детињства. Разрада дела у чијем је средишту свет детињства. Упознавање теоријских и критичких дела, научних и стручних радова у којима је свет детињства средишња тема. Израда семинарског рада и есеја.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања		10	писмени испит	/
практична настава	/		усмени испит	40
колоквијуми	20			/
семинари	30			/

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм		Струковни мастер васпитач		
Изборно подручје (модул)		/		
Врста и ниво студија		Струковне мастер студије		
Назив предмета		Књижевност и свет детињства (на румунском језику)		
Наставник (за предавања)		проф. др Бриндуша Жујка		
Наставник/сарадник (за вежбе)		проф. др Бриндуша Жујка		
Наставник/сарадник (за ДОН)		/		
Број ЕСПБ	6	Статус предмета (обавезни/изборни)		изборни
Услов	Семинарски рад и есеј.			
Циљ предмета	<p>Стицање продубљених знања и развој вештина да се проблемски интерпретирају феномени и ноумени књижевности за децу, које ће мастер васпитачи моћи стваралачки да примене у раду за подстицање креативних потенцијала деце предшколског узраста.</p> <p>Унапређивање способности студената да теоријски и практично тумаче садржаје румунске књижевности за децу, с фокусом на свет детињства као поље интересовања и емпатије деце и доминантне теме писаца.</p>			
Исход предмета	<p>Савладавањем овог студијског програма, од студент се очекује да: темељно познају и разумеју књижевности као уметности и науке о књижевности; употребом научних метода и поступака, тумаче језичке уметности и сродна поља; повезују основна знања из књижевности и света детињства и других различитих области и њихове примене; прате и примењују новине у књижевности и критици; самостално креирају (научне / стручне) радове из ове области и проблематике.</p>			
Садржај предмета				
Теоријска настава	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уводна разматрања - књижевно-историјски и теоријски приступ предмету; 2. Свет детињства и књижевност – теоријски приступ: тема, веза и однос; 3. Детињство у делима светских и румунских писаца. 4. Методички приступ свету детињства: тумачење света детињства, игре и емпатије на примеру јунака Тудора Аргезија. 5. Свет детињства и стваралаштво; 6. Писац и свет детињства или партнерски однос писца и деце у румунској поезији; 7. Писац и свет детињства у румунској књижевности за децу у Војводини; 8. Актуелне тенденције у румунској књижевности за децу у Војводини; 9. Свет детињства у сликама нонсенса: педагошки и естетички слојеви значења; 10. Породица и детињство: улога породице у развоју деце у раном детињству. 11. Свет детињства и игра као метод и садржај рада васпитача у вртићу; 12. Класична и модерна рецепција књижевности код деце – медији и естетички аспекти; 13. Детињство и књижевност за децу као систем знања и учења; 14. Књига и свест о мотивацији и самомотивацији даровите деце у раном детињству – васпитно-образовни аспект; 15. Васпитни, образовни, етички и естетички садржаји књижевности за децу обликовани из слике света детињства – преглед румунских историја књижевности за децу. 			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анализа аутопоетичких коментара: Михаја Еминескуа, Лучијана Благе, Елене Фараго и њихова интерпретација у песмама; 2. Тумачење света детињства у књижевној критици: Еуђен Симион „Детињство“ у делу Јона Креанге; 3. Тумачење света детињства у приповеткама Михаила Садовеануа; 4. Тудор Аргези о детињству и игри у књизи „Cartea cu jucării“; 5. Тумачење текста Емила Грлеануа „Căprioara“ и „Fricosul“; 6. Садржајно-естетска анализа одабраних дела књижевности за децу; 7. Садржајно-естетска анализа одабраних дела румунске књижевности за децу у Војводини; 8. Аутобиографија, фикција и разиграност у прози за децу на румунском језику; 9. Структура и порука књиге Unde fugim de acasă? М. Сорескуа; 10. Ј. Л. Карађале: „Vizită“ и „D-I Goe“ - улога породице у детињству; проблемско тумачење текста; 11. Феномен игре у делима песника Ане Бландијане и Славка Алмажана; 12. Слика света детињства код Ђорђа Кошбука и савремених песника за децу – анализа рецепције порука преко књиге и електронских медија. 13. Тумачење песме Елене Фараго „Gândăcelul“, или поетске рефлексije и маштарије у функцији методике развоја васпитања и стварања карактера. 14. Структура и поруке песме „O carte“ Константина Драгомира. 15. Преглед садржаја историја, теорија и поезика књижевности за децу Вистијана Гоје (Vistian Goia) и Христа Кандровеануа. 			
Литература				
	1	Goia, V. (2003). Literatura pentru copii și tineret (pentru institutori, învățatori și educatoare). Cluj-Napoca: Editura Dacia.		
	2	Rațiu, I. (2003). O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți. București:Editura Biblioteca Bucureștilor.		
	3	Тихомир Петровић (2012). Увод у књижевност за децу. Нови Сад: Змајеве деचे игре.		
	4	Juică, B, Magda I. (2014). Vântul seamănă cuvântul, antologie. Zrenianin: ICRV.		
	5			
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
4	3	0	0	0
Методе извођења наставе	Академско излагање; вежбе. Анализа књижевних текстова, анализа теоријских текстова, дискусија о вези и односу књижевности и света детињства.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		/
практична настава	/	усмени испит		40
колоквијуми	20			
семинари	30			

Спецификација предмета за књигу предмета

Студијски програм	Струковни мастер васпитач			
Изборно подручје (модул)	/			
Врста и ниво студија	Струковне мастер студије			
Назив предмета	Књижевност за децу и свет детињства (на ромском језику)			
Наставник (за предавања)	др Марија Александровић			
Наставник/сарадник (за вежбе)	др Марија Александровић			
Наставник/сарадник (за ДОН)	/			
Број ЕСПБ	6	Статус предмета (обавезни/изборни)	изборни	
Услов	Нема.			
Циљ предмета	Оспособити студенте да интерпретирају књижевност за децу на ромском језику. Оспособљавање студената да теоријски и практично тумаче књижевно дело намењено деци на ромском језику, као и да подстичу децу на креативна тумачења књижевног дела.			
Исход предмета	Савладавањем студијског програма студент стиче способности: – познавања и разумевања књижевности као уметности и науке о књижевности; – развој вештина превођења књижевних текстова са српског на ромски језик и са ромског на српски језик; – примена ромске књижевности у вртићу са циљем развијања мултикултуралности међу децом предшколског узраста.			
Садржај предмета				
Теоријска настава	<ol style="list-style-type: none"> 1. Историјски преглед ромске књижевности у свету и у Србији. 2. Подела усмене ромске књижевности 3. Лирске, лисрко-епске песме -подела и анализа 4. Метрика и стих усмене ромске књижевности 5. Мотиви усмене ромске књижевности 6. Кратке у смене форме на ромском језику, подела и анализа 7. Легенде, предања Рома 8. Карактеристике ромске бајке 9. Ромске приче 10. Подела и анализа дела из писане ромске књижевности 11. Значај и технике бележења ромског усменог стваралаштва 12. Слика света у ромској књижевности за децу 13. Ромски песници за децу у Србији 14. Значај превођења, препева 15. Часописи за децу на ромском језику 			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Израда семинарског рада, објављивање радова у стручним часописима			
Литература				
1	Ђурић, Р. (2010): <i>Историја ромске књижевности</i> , Вршац: КОВ.			
2	Александровић, М. (2012): <i>Баџила сам јабуку у пећ: Ромске епско-лирске песме-старија и нова бележења: класификација, теме, значења</i> , Нови Сад: Завод за културу Војводине.			
3	Ђурић, Р. (1980): <i>Ромске загонетке – Романе гарадине алава</i> , Београд: САНУ.			
4	Краснићи, А. (2001): <i>Боже претвори ме у мрав: Ромске бајке са Косова и Метохије</i> , Београд: Центар за стваралаштво младих.			
5	Ранко Рајко Јовановић (2007): <i>Хтео бих да будем – Камавс те авав</i> , Дерање: Матица Рома у Србији.			
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
4	3	0	0	0
Методe извођења наставе	Академско излагање, анализа књижевних текстова, анализа теоријских текстова, дијалог.			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		/
практична настава	/	усмени испит		40
колоквијуми	20			
семинари	30			